

Bajtársi

XV. évfolyam 2012. december 4. szám

hírlével

A kiadvány térítésmentes, sokszorosítható

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének időszakos kiadványa

**Kellemes karácsonyt
és boldog új évet kívánunk!**

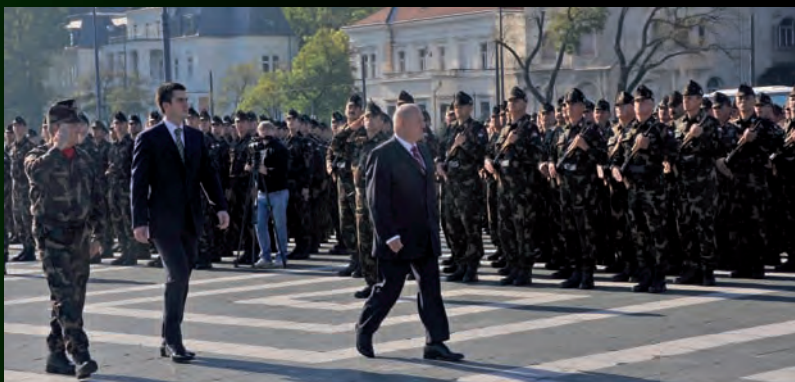

Aktív összekötő kapocs

A haderő tényleges tagjaival köt össze az önkéntes műveleti tartalékos rendszer. Új erő és érték jött létre. Hiszen jelentős részüket szolgálati járandóságban részesülő, szakmájukat ismerő, jól felkészült, a fiatalabb korosztályba tartozó nyugállományú pályatársak alkotják. Mi idősebbek érdeklődéssel figyeltük a fiatalabb kollégák, bajtársak behívását, felkészítését, majd ünnepélyes fogadomtételét.

A honvédségben történő szervezett igénybevételi lehetőségük, a rendszer kiépülése veszélyeztetett, minősített időszakban, vagy katasztrófa elhárításnál joggal növeli mindnyájunk biztonságérzetét. Ezen túl a rendszer egy szorosabb kapcsolatot jelent a tényleges haderő és a nyugállományú bajtársi közösségek között. Ezt a tényt felismerve hívják és várják a bajtársi közösségek a járandóságos, korban fiatalabb nyugállományú kollégákat. Az egyesületek velük lehetnek teljesek, Ők jelenthetik a jövőt, a közösségek tovább építését, a katona generációk közötti szolidaritás erősítését és a folytonosságot.

P.F.

Köszönet

Ismét közeleg az év vége, már mindannyian várjuk, hogy megszólaljon a karácsonyi csengő és az üde zöld fenyők alatt felkutathassuk a nekünk szánt ajándékokat. Mi ezzel a pár soros írással hűséges tudósítóinkat szeretnénk megajándékozni, akik a hosszú hónapok során, idejüket, energiájukat nem kímélve azon fáradoztak, hogy a bajtársi egyesületek nagy közösségének tagjai kezükbe vehessék a Bajtársi Hírlevelet. Tudósításaikkal, véleményükkel, javaslataikkal, egyre professzionálisabb fotóikkal segítik elő, hogy minél szélesebb körben tudjunk egymás dolgairól, örömeiről és kudarcairól, a jó hangulatú kirándulásokról és a szervezetek mindennapi életéről. Ismételt köszönet Nekik, és a kedves Olvasóinknak is, hiszen az Ő érdeklődésük adja meg minden szerző számára azt a sikerélményt, amely az örökös megújulásra biztatja Őket. Békés, boldog Karácsonyt és sikerekben bővelkedő Új Esztendőt kívánunk mindnyájatoknak.

A SZERKESZTŐK

Tartalom

Aktív összekötő kapocs	2
Középpontban a jogállási törvény	3
Újra találkoztak a katonagenerációk	4
Együttműködve érhetjük el céljainkat	6
Alkotmánybíróság előtt	
a korhatár előtti nyugdíj	6
Gyertyák gyúltak...	7
Katonamissziós fórum	8
Nemzedékek találkozója	9
Aki hisz a bajtársiasság erejében	10
Múltba látogató szekszárdiak	11
Önkormányzati elismerés	11
A kordedvzmény szabályai	12
Vasi próbák	13
A karácsonyok emléképei	14
Időutazás Vietnámba	15
Önkéntes műveleti tartalékos lettem	16
Felolvasószínház a Bem-Klubban	18
Erdőbénye Nyírbátorban	19
„Norvég projekt” – elfogadva	20
Kirándultunk	21
Születésnap köszöntés	21
Örökbe fogadott katonasírok	22
Jánosalmi ünnep	23
A kalandozó Petőfi	23
Ötven éve vonultak be	24
Idősek napja Kaposváron	25
Emlékszoba az 50. évfordulóra	25
Veterán repülők emlékezése	26
Zalaegerszegi koszorúk	26
Koszorúzás Kecskeméten	27
Emlékjelek Nyíregyházán	27
Pákozd helyett Kalocsa	27
Régióértekezlet „Halországban”	28
Egy elfelejtett repülőtér	29
Laktanyában született	30
Obsitosok az egyetemen	31
A Petőfi Sándor Bajtársi Egyesület	
40. évfordulás ünnepe	32

A BAJTÁRSI
EGYESÜLETEK ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGÉNEK TÁJÉKOZTATÓJA

FELELŐS KIADÓ:
KELEMEN JÓZSEF NYÁ.
ALTÁBORNAGY, A BEOSZ ELNÖKE
SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
PINTÉR FERENC NYÁ. EZREDES
SZERKESZTŐK:
GRÓF FERENC NYÁ. ALEZREDES,
KACSÓ LAJOS NYÁ. EZREDES,
MÉSZÁROS KÁROLY NYÁ. ALEZREDES

A HÍRLEVÉL INTERNETES
ELÉRHETŐSÉGE: www.beosz.hu
CÍM: 1440 BUDAPEST, PF.: 22.
E-MAIL: BHIRLEVEL@GMAIL.COM

Középpontban a jogállási törvény

A több hónapos, részletekbe menő egyeztetést követően úgy tűnik, válaszúthoz érkezünk. Úgy látjuk, az egyik oldalon a polémia mintha arról szólnának, hogy „a nagy takarékosság” idején fenntarthatóak-e a hatályos jogszabály rendelkezései. A másik oldalról a kérdés mögött az húzódhat meg, hogy az esküben – az „életük árán is” – tett fogadalom, másként fogalmazva, a széles körű alapjogi korlátozás megengedi-e az „ellentételezések” megváltoztatását, leértékelését. Leginkább a nyugállományú katonák helyzete lehet veszélyeztetett. De akik így gondolják, biztosan nem ismerik a tárca vezetőjének a – kinevezését követően, 2010-ben tett – nyilatkozatát a Magyar Honvédban, miszerint: „a legapróbb részletekre kiterjedően kívánok lépést tenni azért, hogy a katonában azt érezze, egy nagy család tagja. A nyugállományúakra ez a kijelentés ugyanúgy vonatkozik, a honvédségnek életük végéig törődni kell velük.”

Meg lehet-e, meg szabad-e egy új, „korszerűbb” szabályozással bontani a katonanemzedékek közötti szolidaritást, a generációk egymásra épültségét, hiszen a honvédségben a hazája iránt elkötelezett tanító és tanítvány együtt jelenik meg. Olyan hivatás, szakma képviselői alkotnak megbontathatlan egységet, akik egymás után, egymás mellett küzdötték végig az embert próbáló kihívásokat, szolgálták ki az egyre modernizálódó technikát. A katonai szolgálat az életben maradáshoz, a feladatok teljesítéséhez, a haditechnika működtetéséhez minden korban feltétlen bizalmat, bajtársi szolidaritást követelt a katonáktól.

A mai tényleges állományban lévők és a már nyugállományú státusba helyezettek jól értik, hogy boldogulásuk nem történhet egymás rovására. A ma szolgáló – nemritkán megélhetési gondokkal küzdő – katona is tudja, érti, hogy az évek múlásával, az aktív szolgálat befejezésével reá is hasonló sors vár, mint elődeire. Az elődök pedig – mint minden elhivatott nevelő, vezető – az utódok, a jelenben szolgálók sikerében érdekeltek, hiszen a státus változásával ebben a szakmában nem ér véget a szolgálat, az eredményt a nyugállományú is a sajátjának éli meg. A katonanemzedékek összefogásához

egyrészt kiegyensúlyozott háttérrel kell biztosítani. Napi anyagi gondok nem nyomozhatják a szolgálat miatt rövidebb, hosszabb ideig magára maradt, aggódó családot. Másrészt a szilárd, hosszú távon is kiszámítható, a hagyományokat is éltető jogszabályok is nélkülözhetetlenek.

A katonanemzedékeket a történelem során, a magyar királyi honvédségben és a néphadseregben is összekötötte a haza, a hivatás, melyet a politikának legfeljebb csak kényszerrel sikerült ideiglenesen megbontania. A terepen rohamozó, vagy a repülő, a tűzér, a harcokcsizó, a híradó koroktól, eszközöktől függetlenül mindig talál közös témát. Különösen érte a siker érdekében, az adott korban, technikával alkalmazott megoldást, aminek a gyökere mindig az ember, a közösség.

A fentiekre hívják fel a figyelmet a nemzetközi példák is, ahol ez a felfogás és gyakorlat szinte töretlenül fejlődhetett, folytatható. A szövetséges hadseregekben mindenhol nagy gondot fordítanak a szolgálatot teljesítők magas szintű társadalmi presztízsének, egzisztenciális biztonságának fenntartására, erősítésére, másrészt a hadseregből kiváltak társadalomba történő visszaintegrálására, a szociális biztonságra, a juttatások fejlesztésére. Sokféle eszközzel próbálják a váltást – a tényleges állományból a nyugállományba helyezést – fokozatosabbá, zökkenőmentesebbé tenni. Ilyen lehet a „rendelkezésre állás intézménye”, amikor a tényleges szolgálatot befejezett katona még 5 évig megmarad a szorosabb kötelékben, ami a honvédelmi érdekű közhasznú feladatokban (katonai igazgatás, katasztrofaelhárítás stb.) való részvételen keresztül is enyhíti a hirtelen egzisztenciális visszaesést, a gyakori elmagányosodást. Széleskörűen támogatott, fontos eszköz a nemzetközi gyakorlatban is a katonai közösségekbe, egyesületekbe történő tudatos átvezetés és működésük támogatása is.

Az írás megjelenése idejére a kérdés már valószínűleg eldőlt, és sokaknak – a szerző által is tolmácsolt – reményei szerint már nem dilemmákról kell beszélni, hanem egy bölcs döntés jó fogadtatását, magyarázatát lehet majd közvetíteni.

PINTÉR FERENC NY. EZREDES

Tájékozódj a Bajtársi hírlevélből!

A megújult kiadvány folyamatos tájékoztatást nyújt a szövetség elnökségének munkájáról, a régiókban történt eseményekről, a nyugállományú katonákat és hozzátartozóikat érintő legfontosabb jogszabályi változásokról, az egyesületek programjairól és rendezvényeiről. A postai költségeket az egyesület vállalja, így 2013. január 1-től, az éves megrendelés díja 800 Ft, amely összeg befizetésével névre és lakcímre rendelhető meg az újság!

A lap a név és a cím megadásával megrendelhető a 11705008-204411323 bankszála számra eszközölt átutalással, továbbá az egyesületi elnököknél történő készpénzes befizetéssel.

BEOSZ ELNÖKSÉGE

Az aktív időskor jegyében

Újra találkoztak a katonagenerációk

Október 15–16-án, a Balatonkenesei Honvéd Rekreációs Központban megtartották a katonanemzedékek XXI. találkozóját. A jó hagyományoknak megfelelően emlékezéssel, kegyeleti főhajrással indult a program, amit az elmaradhatatlan térszene követett, az Obsitos fúvószenekar előadásában. A találkozó védnökei dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter és dr. Benkő Tibor vezér ezredes, a HM Honvéd Vezérkar főnöke voltak.

A kétnapos tanácskozás megnyitóját Kelemen József ny. altábornagy, a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének elnöke tartotta meg. Rövid tör-

ténelmi áttekintést követően részletesen szólt azokról a fontosabb eredményekről, amelyeket az elmúlt huszonegy év alatt a BEOSZ felmutatott. Többek között elmondta:

– A BEOSZ több mint 20 éves munkájával elérte, hogy ma már 10 ezres létszámával 7 régióban és a tagszövetségekkel együtt, mintegy 120 egyesülettel, lefedve az ország teljes területét a nyugállományú és hivatásos katonák, hozzátartozók érdekeit képviselve befolyásolja sorsuk, életkörülményeik alakulását, együttműködve a döntéshozó szervekkel.

Különös jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy egyesületeink tagjai közül

Tisztelt Bajtársak, Kedves Olvasók, Barátaim!

A Wathay Ferenc Bajtársi Egyesület képviseletében 2012. október 15-16-án részt vettem a XXI. Katonanemzedéki találkozón Balatonkenesén. Ebben a számban biztosan sok szó esik erről a nagy múltú rendezvényről. Engedjék meg nekem, hogy röviden én is megosszam az olvasókkal néhány gondolatomat.

Sokan fogják dicsérni a szervezést, az ellátást, a kulturális műsorokat, az újszerű elemeket, a civil előadók meghívását, az előadók felkészültségét, az üdülő vezetésének hozzáállását. És méltán! A szervezésbe fektetett munka mennyisége hatalmas, színvonala példaértékű. A BEOSZ előadóinak mondanivalója mögött tisztán lehetett éretni a szándékot.

Remélhetőleg sokan lesznek majd, akik tovább gondolják az elhangzottakat. Azok a fiatalok is, akik ott voltak. Mert ..., van bennem némi hiányérzet. Sokadszor mondtuk el, itt és máshol, hogy nekünk valóban fontos a kapcsolat köztünk és az aktív korosztályok között. Abban viszont már nem vagyok olyan biztos, hogy ez a kapcsolat Nekik is olyan fontos-e, mint nekünk. Elmondták, hogy nagyszerű az a munka, amit a BEOSZ magára vállalt és elvégez, de nem éreztem, hogy tudják, amit teszünk, azt velük együtt szeretnénk, és értük is akarjuk tenni. Mi tisztában vagyunk az együttműködés színtereivel, formáival és szervezeteivel. Náluk ezt nem éreztem ilyen kristálytisztán.

Hiányoltam, hogy nem szólaltak meg az igazán fiatalok. A Ludovika Akadémia hallgatói, az Altiszi Akadémia növendékei. Komolyan mondom, én kíváncsi lettem volna, mit gondolnak a generációk együttműködéséről, hogy mennyire érzik fontosnak az elődök tudását, szakmai és életpasztalatait.

Aztán hiányoltam bizonyos fokú interaktivitást. Tudom, hogy ez nem feltétlenül az a műfaj, de véleményem szerint hasznos lett volna teret adni a régióknak, vagy néhány tagegyesületnek. Olyanoknak, akik pozitív példákkal tudnak szolgálni, de talán olyanoknak is, akik meg negatív példákat tudnak mondani. Mert fontos a tapasztalatok átadása.

Végül, ha már a katonanemzedékekről beszélünk, akkor szeretném ráirányítani a figyelmet egy nagyon fontos korosztályra, akikről – bár nagyon helyesen és jó érzékkel érintette néhány előadó a KNT-n is –, számomra érthetetlen módon hallgatunk. A ma ötvenhét év alatti korosztályról, a szolgálati járadékosokról beszélek. Több ezer ember, akik esküvel vállalt kötelezettségük teljesítése után lehetetlen és elfogadhatatlan élethelyzetbe kerültek. Véleményem szerint fontos beszélünk erről a korosztályról, mert közülünk valók. Tudjuk, hogy elkeseredettek, csalódottak, kiábrándultak. Csalódtak a politikában, úgy érzik, hogy elfordult Tőlük a társadalom, nem állt ki mellettük a honvédség, amelynek az aktív életüket szentelték, hogy nem tett meg értük mindent az érdekvédelmi rendszer. Hangot adnak elégedetlenségüknek. Azt mondják nincs értelme köztünk maradni, elhagyják a szervezeteinket. Gondoljuk végig! Ha nem tudjuk megszólítani, közénk hívni, vagy köztünk tartani Őket, ha nem tudunk olyan célokat megfogalmazni, amelyekkel Ők is azonosulni tudnak és tenni hajlandók érte, annak beláthatatlan következményei lesznek. Ha magukra hagyjuk Őket, elhagynak minket. Ha elhagynak minket, megszakad a generációs lánc. A „Nagy Öregek” nem tudják kinek átadni a stafétát. Szétesnek a szervezeteink, széteshet a BEOSZ is! Szerintem ez ma a legnagyobb kihívás előttünk! Ha nem tudunk megfelelni ennek a kihívásnak, elbukunk. És ha emiatt elbukunk, megérdemeljük! Akkor nem tudtunk megfelelni annak a bizalomnak, amit a megválasztásunkkor kaptunk. Mert ne feledjük: Ők mindannyian közülünk valók!

Berdó Gábor Károly nyá. százados; elnök
Wathay Ferenc Bajtársi Egyesület

sokan, szinte „obszitosként” mint önkéntesek újra fegyvert fogtak. Értük – és a nyugállományú katonákért valamint a szervezeteik helyzetét nehezítő, megbecsülésüket mellőző tervek, intézkedések és gyakorlat ellen – mindenkor felépünk érdekeiket képviselve. Tudva azt is, hogy erre a jövőben akkor lesz reális esélyünk, ha növekszik a honvédelem társadalmi jelentősége és bővülnek a tárca humán és anyagi erőforrásai. Széles szakmai struktúránk lehetővé teszi, hogy tevékenységünkkel hozzájáruljunk a honvédelem ügyének szol-

ségünk 2012-ben is jól szolgálja „Az aktív időskor és a generációk közötti együttműködés európai évét.”

A megnyitót követően Hulák Zsuzsanna, az Emberi Erőforrások Minisztériumának főosztályvezetője tartotta meg előadását. A Nemzedékek Együttműködésének Európai Éve eseménysorozat szellemisége jegyében üdvözölte a bajtársi egyesületek és klubok évtizedekre visszamenő munkáját, amellyel sikeresen valósítják meg a katonanemzedékek együttélését. Vázolta azokat a legfontosabb cselekvési irányokat, amelyek mentén Magyarországon és az egész Európai Unióban foglalkoznak az idősödő nemzedékek és a fiatalabb generációk együttműködésének kérdéseivel. Mint azt hangsúlyozta, az egész világra jellemző ten-

dencia az idősebb emberek létszámának növekedése és a cél az, hogy minél hosszabb ideig sikerüljön alkotóerejüket, aktivitásukat megőrizni és szinkronba hozni a fiatalabb nemzedékek törekvéseivel.

Az előadók sorában, a továbbiakban Zichy László intézményvezetőt, Prf. dr. Szabó Miklóst, az MTA tagját, Tóth Sándor ny. ezredest, régióvezetőt, Orosz József altábornagyot, a HM HVK helyettesét köszönthette a hallgatóság. A második napon szót kapott Budapest helyőrség és a HM Személyügyi Csoportfőnökség képviselője is.

A találkozó résztvevőit levélben köszöntötte dr. Für Lajos, a rendszerváltás utáni első honvédelmi miniszter is, aki részese volt az első katonanemzedéki találkozó megszervezésének.

galatához, a magyar katonai hagyományok ápolásával növeljük a honvédség társadalmi elfogadottságát, és számtalan településen megjelenítjük a katonát szakmai és kegyeleti megemlékezéseken. Elismerésünket jelzi az önkormányzatok és más intézmények által adományozott több mint száz zászló, kitüntetés és oklevél. Számtalan emlékművet, kopjafát, emléktáblát avattunk az ország területén a katonák és hősök emlékére. Katona- és hadifogoly-temetőket ápolunk, sok száz hadisírt gondozunk a megbékélés jegyében. Számtalan könyvünk és kiadványunk őrzi a katonák, helyőrségek és fegyvernemek történetét.

Két évtizedes töretlen munkával számos eredményt értünk el az időskorúakról való gondoskodásban – megőrizve aktivitásukat, bevonva őket a közösségi munkába, a kulturális, szabadidős és sporttevékenységbe. Egyre kiterjedtebb a betegekről, az egyedül élőkről való gondoskodás, egyesületeink humán és karitatív tevékenysége.

Büszké vagyunk eddigi eredményeinkre, örülünk annak, hogy a 90-es évek elejétől e téren megkezdett tevékeny-

Tisztelt Bajtársak! Hölgyeim és Uraim!

Abban a megtisztelő szerencsében részesülhettem, hogy 1992 őszén köszönhettem a katonanemzedékek első találkozóját. Jobban mondva kezét nyújthattam a magas sztos jelszó: „Kézfogás a honért” szellemében a találkozó tagjainak. A kézfogások, amelyek akkor három nagy katonanemzedéket kapcsoltak össze, a magyar hadtörténelem egyedülálló pillanatának számítottak. A nagy, vagy annak látszó különbségeknél ugyanis, mint kiderült, sokkal erősebb az, ami összeköti őket, ami azonos bennük. Azonos a közös magyarságtudatukból fakadó nagy életcél: a hon, a haza védelmének szolgálata, ahogy mondják: mindhalálig. És azonos a személyiségüket mélyen átítató katonasors, a bajtársiasság katonás szelleme. A honvédelem, a nemzeti és katonai sorsközösség nekik minden másnál nagyobb ügy volt – és az is maradt.

A fontos dolgok, nemes törekvések hagyománnyá érlelődnek, a divatok mulandók. Ezért érlelődhetett magas sztos hagyománnyá ez a találkozóisorozat is. Büszké lehetnek rá, hogy a találkozóik mind tartalmukban, mind rendszerességükben szinte egyedül képviselik a politikai frázisoktól mentes valódi nemzeti folytonosságot. Csak megismételni tudom, amit 1992 őszén írtam: „Az a nép, amelyik megtagadja múltját, amelyik nem emlékezik elődeire, előbb-utóbb eltönik a történelem színpadáról”. Ahogy a költő, Garay János még élesebben írta ezt az 1840-es években: „Csak törpe nép felelhet ős-nagyságot / Csak elfajult kor hős elődöket”. Vállalnunk kell hát olyan odaadással jelenünk és jövőnk találgatását, a múltunkat, ahogyan azt katonák nemzedékei vállalták és vállalják ma is.

Akkor, 1992-ben a találkozó résztvevői – többek között – azt üzenték a nemzeti haderő aktív tagjainak: „Jegyük közösen cselekvő részesei... legnagyobb kincsünk, a hosszú idő után visszanyert függetlenségünk megvédésének”. Aligha üzenhet nagyobb, nemesebbet a mai bajtársi találkozó, mint amit üzent 21 évvel ezelőtt. És üzenje ugyanezt minden tiszta szándékú, a népközösségünkhöz szorosan kötődő honfitársunknak ez a mostani, a XXI. újabb októberi találkozó is.

Tudniuk kell: a katonaság hovatovább az egyedüli testülete, megtestesítője maradt – valóságosan és potenciálisan is – a minden tekintetben szilárd nemzeti erőnek. Hivatásukból, „rendeltetésükből” eredően is a hon szőkebb és tágabb értelemben vett védelmezői – a nem éppen összetartó magyarok népközösségében.

„Együtt, egymásért – együtt a jövőért!” – ahogyan a mostani találkozó mottója mondja. Úgy legyen!

Erőt, egészséget kívánok Önöknek, minden magyar katonának.

Szívből és tisztelettel

Für Lajos

Együttműködve érhetjük el céljainkat

Ez egy közös munka kezdete, csak együttműködve érhetjük el céljainkat – hangsúlyozta Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, aki bemutatkozó megbeszélést tartott a honvédségi szak szervezeti, érdekképviselői szervezetek, majd a Honvédelmi Minisztérium Tábori Lelkészi Szolgálat vezetőivel.

A szívélyes hangvételű találkozón a szervezetek képviselői bemutatkoztak a tárca parlamenti államtitkárának, röviden ismertették tevékenységüket, beszéltek feladataikról, céljaikról. Vargha Tamás a beszélgetéseken hangsúlyozta, elkötelezett támogatója volt eddig is, s lesz ezután, államtitkárként is a honvéde-

lem ügyének. A honvédségi szak szervezeti, érdekképviselői szervezetek vezetőivel történt találkozón elhangzott, ez egy közös munka kezdete, amely során elsősorban tárgyalások útján érhetőek el eredmények.

(honvedelem.hu)

FOTÓ: KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA

Alkotmánybíróság előtt a korhatár előtti nyugdíj

Az alapvető jogok biztosa szerint a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről szóló törvény egyes rendelkezései ellentétesek a jogállamiság elvével, a személyes adatok védelméhez fűződő joggal, valamint a szociális biztonsághoz való joggal. Szabó Máté ezért kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál a törvény alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálatát.

Szabó Máté emlékeztet rá: a törvény 2012 január 1-jén lépett hatályba és megszüntette a korhatár előtti öregségi nyugdíjakat és a korábban már megállapított ellátásokat más jogcímen, úgynevezett korhatár előtti ellátásként, például átmeneti bányászjáradékként, vagy a fegyveres testületek esetében szolgálati járandósággént folyósítják tovább.

Bizonyos ellátások (például az országgyűlési képviselők korhatár előtti ellátása, vagy a szolgálati járandóság) havi összegét pedig a törvény

a személyi jövedelemadó mértékével csökkenteni rendeli. Az ombudsman ugyanakkor megállapította, hogy a jogállamiságra visszavezethető követelményt sértene a törvény ezen rendelkezései, melyek a nyugdíjak nominális összegét közteherrel, így elvonással terhelik.

Álláspontja szerint "önkéntes" az is, hogy a törvény meghatározott büncselekmények automatikus "mellék-büntetésszerű" jogkövetkezményeként határozza meg a szolgálati járandóság folyósításának szüneteltetését. Szabó Máté szerint ugyanis az alaptörvényből következik, hogy az állam nem használhatja önkényesen a büntetőjogi eszközrendszert, ezért az ombudsman ennek a rendelkezésnek a megsemmisítését indítványozza – áll a közleményben.

Az ombudsman kiemeli: a törvény új rendelkezéseiként – a szolgálati járandóság szüneteltetési okának megállapítása céljából – a nyugdíjmegál-

apító szervnek elektronikus úton továbbítania kell a jogosult személyes adatait a bünyügyi nyilvántartó szervnek, amely az adatokat összeveti a büntetéseket nyilvántartásában kezelt adatokkal. Tekintettel arra, hogy az ombudsman a szolgálati járandóság szüneteltetésére vonatkozó egész rendelkezés megsemmisítését indítványozta, megszűnne az a legitim cél, amelynek alapján jogszerű lenne bármilyen ezzel kapcsolatos adatkezelés.

Szabó Máté szerint emellett az, hogy a törvény értelmében megszüntetik a nyugellátás folyósítását, ha a jogosult "feketen dolgozik", az két, össze nem függő kérdéskör összekötése ezért ez a rendelkezés szintén sérti a jogállamiság követelményét. Az alapvető jogok biztosa csaknem 30 magán-személy, valamint két társadalmi szervezet beadványát figyelembe véve kezdeményezte az alaptörvénnyel való összhang utólagos vizsgálatát.

MTI – honvedelem.hu

Gyertyák gyúltak...

A halottak napja alkalmából rendezett kegyeleti gyertyagyújtást és koszorúzást a HM Parlamenti Államtitkárság Társadalmi Kapcsolatok Iroda és a HM Katonai Hagyományőrző és Hadisírgondozó Osztály a fővárosban, valamint Budaörsön és Solymáron október 30-án.

A Magyar Honvédség és a Honvédelmi Minisztérium, valamint a honvédséggel kapcsolatban álló társadalmi szervezetek képviselői, illetve a Budapestre akkreditált katonai attasétestület tagjai a rákoskeresztúri új köztemetőben emlékműcseseket gyújtottak és koszorúztak az imádkozó katona szobránál, az olasz és a román katonai sírkertben, a török és a lengyel katonai parcellánál, illetve a második világháború harcaiban elesett, az egykori Szovjetunió tagállamaiból érkezett katonák sírjainál.

A gyertyagyújtás és a koszorúzás délután a Budaörsi úti amerikai hősi emlékműnél, Budaörsön, a német–magyar katonai temetőben, valamint Solymáron, a brit nemzetközösségi temetőben folytatódott.

Fotó: Galovtsik Gábor

FELHÍVÁS a bajtársi egyesületek vezetőihez

Kedves Bajtársak, Egyesületi Vezetők!

Tisztelettel kérjük, hogy keressétek fel a környezetetekben élő járandóságos katonákat és hívjátok Őket a bajtársi közösségekbe. Beszéljétek meg Velük, hogy számíthatnak rájuk, mert csak általuk lehet teljes és folyamatos a generációk egymásra épültsége, együttműködése.

Mondjátok el, hogy a közösségekhez történő csatlakozás nem jelent folyamatos lekööttséget, hiszen mindenki csak az érdeklődésére számot tartó rendezvényeken vesz részt. De időnként jól esik együtt lenni, beszélgetni a szakmáról, a sikerekről, informálódni a pályatársakról, a barátokról.

A katonaviselt ember, aktív kora után sem nélkülözheti azt a szellemet, az egymás iránti bizalmat, a közösséget, amelyek egész pályáját végig kísérték. A kiválás miatti keserűségeken is felül kell emelkedni és erre legalkalmasabbak a katonákat összefogó nyugállományú klubok, egyesületek. Hívunk és várunk Titeket!

Szerkesztőség

Katonamissziós fórum

A Balassi Bálint Bajtársi Egyesület tanácstermében fogadtuk dr. Lippai Péter ezredesét, a debreceni Bocskai-dandár parancsnokhelyettesét, aki a koszovói missziója után kétszer is felelős beosztást töltött be az afganisztáni magyar kontingensben, legutóbb a PRT-9 magyar csoport parancsnokaként. Ez utóbbi – katonámbert próbáló – külszolgálatról hallhattunk és láthattunk magas színvonalú vetített képes beszámolót.

Nekünk, volt hivatásos katonáknak egyedülállóan érdekes volt első kézből informálódni

arról, hogy ott, abban a földrajzilag hektikusan tagolt, nemzetiségi okból egymásnak feszülő, több vallású országban – a XXI. században is – milyen embertelenek az életkörülmények, s mennyire ki nem ismerhetők az ottani lakosok cselekedetei, várható tettei, megnyilvánulásai.

A kivetített fényképeken élmény volt látni az ottani békefenntartó tevékenység nehéz – számos biológiai-élettani veszéllyel is járó – körülményeit, az afganisztáni külszolgálat megannyi katonai válfaját, a békefenntartók feladatellátási küzdelmét, annak számos nehézségét, és a fotókról megismerni az ott használt

technikai eszközök sokaságát, hasznosságát.

Közvetve megismerhettük azt is, hogy ott mennyire a kitűnő szakirányú katonai kiképzésen, a gyors és határozott parancsnoki döntéseken, a pillanatnyi lélekjelenlétén és olykor a szerencsén múlik az Afganisztánban külszolgálatot teljesítő nemzetközi békefenntartók tevékenységének eredményessége, s leginkább az élete.

Megdöbbenve, szorongva és bizonyfátyolos szemmel néztük a Lippai ezredes által vetített utolsó képsorokat az afganisztáni misszióban elvesztett, hősi halott katonabajtársokról.

Külön érdekes momentuma volt a fórumnak, hogy a résztvevők között két bajtársunk is Lippai ezredes apukájának, néhai Lippai Péter ny. alezredesnek – akkor még főhadnagynak – volt a növekedése, az alapkiképzés során, katonai főiskolai hallgató korukban Debrecenben, a Bocskai-laktanyában.

A több mint kétórás érdekesítő afganisztáni közvetlen „haditudósítást” és az azt követő fórumot Szekeres István ny. dandártábornok, egyesületi elnök köszöntö meg, és emlékül átnyújtotta dr. Lippai ezredesnek az egyesületünk emlékplakettjét.

VÁMOSI JÁNOS NY. ALEZREDES

GENERÁCIÓK EGYMÁSÉRT!

Nemzedékek találkozója

A Ceglédi Dózsa György Honvéd Nyugdíjas Egyesület gazdag éves programjai közül is kiemelkedő rendezvény volt a helyi Nemzedékek Találkozója. Idén a választmány úgy döntött, hogy a „fiatalabbak” – úgy jó hatvanasok – tisztelettel, szeretettel köszöntik azokat a szépkorúakat, akiket immár 60 éve avattak tisztté.

Az ünnepeltek és a megjelentek Bobvos Pál elnök köszöntötte, kérészetlen szavakkal. Hangsúlyozta, a többgenerációs találkozó nem ún. forgatókönyv szerinti hivatalos, hanem egymást még jobban megismerő kötetlen baráti rendezvény. Rövid bevezető után fel is kérte a nyugdíjas tűzértiszteket, mondják el, mi volt az az ok, a motiváció, amiért tisztnek jelentkeztek. Visszatekintve milyennek ítélik meg a hivatásul választott pályájukat?

Bán Gusztáv ny. ezredes szólalt meg elsőként. Mint mondta, mindig kedvenc tantárgyai voltak a történelem, és a latin. Jelesen érettségizett, majd felvételt nyert az orvostudományi egyetemre. Kérte, hadd ne kelljen részleteznie, de október közepén már a Kossuth Lajos Tűzér Iskola hallgatója lett. Anno csak ezen a tiszti iskolán 776 társával együtt avatták fel. Megemlítette, idén mindösszesen 69-en végeztek. Alhadnagyként jelentkezett tiszti szolgálatra, a ceglédi Dózsa-laktanyába.

Flaskay János ny. századosnak 10-12 évesen leventében kellett járnia, még a templomba is felsorakozva mentek. 1949-ben sorozták be, és megtetszett neki a katonaelet. Tizedesként jelentkezett a tűzértiszti iskolára. Avatása után,

a ceglédi tűzéralakulathoz a szerelem hozta, mert a felesége idevalósi. 1972-ben 5 ország részvételével szervezett nagy nemzetközi hadgyakorlaton, tűzérütege minden célt elsőre megsemmisített. Így történt az az érdekes eset, hogy két ország, nevezetesen Csehszlovákia, és Magyarország hadügyminisztereinek egyszerre jelentette a feladat kiváló végrehajtását. Egészségügyi okból szerelték le. Jelenleg ő a legidősebb nyugdíjas az egyesületben.

Fésős Ferenc ny. ezredes esztergályosnak tanult. 1950-ben besorozták, illetve bizottsági beszélgetésen felajánlották neki a tűzértiszti iskolára történő jelentkezést, a volt Ludovika épületébe. Örömmel vállalta, mert egy vilamosmegállóra laktak. Avatása után Ceglédre helyezték. A vasútállomásról kigyalogoltak a távol lévő laktanyába. Jelentkezésük után, azt a parancsot

kapták, forduljanak vissza, és menjenek ki a Csókás-erdőbe, ahol az ezrede tartózkodott. 1956-ban beválasztották a helyi Forradalmi Tanács vezetőségébe. A szovjetek bevonulása után nem írta alá a „Hűségnyilatkozat”-ot, emiatt 3 nap alatt leszerelték.

Kelecsova Béla ny. őrnagy igen meglepő dolgot mondott. Tisztté avatása után, sehol máshol, csak a ceglédi tűzéralakulatnál szolgált nyugállományba vonulásáig.

Katona István ny. alezredes Ozorán született. 1943-ban parádés kocsisként kiküldték a vasútállomásra egy fiatal tiszt elé. A snájdig megjelenésű tiszt és a tőle kapott, heti bérével egyező borralaló hatására jelentkezett tisztnek.

Az ünnepeltek a választmánytól tisztté avatásuk 60. évfordulója alkalmából emléklapot kaptak.

Az ezt követő baráti beszélgetésen mind az öten kihangsúlyozták, hogy ha újból kezdenék, ismét csak katonának jelentkeznének! Minden átélt nehézség, megpróbáltatás ellenére. Meghatódva szóltak feleségeikről, akik bizony sokszor egyedül maradtak otthon a családi problémákkal, miközben ők a gyakorlótereken tartózkodtak.

Visszatekintve, a tiszti pályát ma is hivatásnak tartják. Szolgálati életük során mindig egy célt követtek: „a haza minden előtt”!

KOC SIS ISTVÁN NY. EZREDES

FELHÍVÁS az 1% felajánlására

Tisztelt Bajtársnők, Bajtársak!

Családi, rokoni, baráti körötökben kérjétek meg mindenkit, aki személyi jövedelemadó bevallásra kötelezett, hogy az 1% felajánlásával támogassák az alacsony nyugdíjjal rendelkező, beteg, segítségre szoruló bajtársainkat.

A kedvezményezett adószáma: 18054891-1-42

A kedvezményezett neve: „Bajtársainkért” Alapítvány

Töltsük meg tartalommal az „Együtt – Egymásért!” kezdeményezést!

Aki hisz a bajtársiasság erejében

– Már átlépte a nyolcadik x-et, de ma is fiatalosan, derűsen és tettei készen él közöttünk, igazi jó bajtárs – röviden így jellemezte Deli József nyugállományú ezredest a kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Bajtársi Egyesület egyik alapító tagja. Jómagam csak huszonkét éve ismerem Deli Józsefet, a BEOSZ Dél-alföldi Régiójának tiszteletbeli elnökét, de többször is meggyőződtem arról, hogy ő minden lényeges dologról tud, ami a jelenlegi 19 tagesegységet számláló szervezetnél történik. Kezdeményező-készsége ma is töretlen, és nem titkolja, hogy hisz a jó emberi közösség és a bajtársiasság erejében. A három megye területén lévő BEOSZ-tagesegységek nagy többsége már nem tud a katonai alakulatok segítségére támaszkodni, hiszen csak Kecskeméten, Hódmezővásárhelyen és Szentesen vannak hivatásos és szerződéses katonák, a többi helyőrség megszűnt. Egyre nagyobb szükség van ebben a régióban is a találékonyságra, a jó gazdálkodásra és a nyugállományú katonák összefogására.

Amikor a katonáskodása kezdeti éveiről kérdeztem Deli Józsefet, elmondta, hogy a Békés megyei Okány községben született szegény kisparaszti családban, de édesapjától megörökölte a szorgalmat, és a küzdeni tudást. Édesapját 1945 után egy állami gazdaság igazgatójának nevezték ki, ő pedig 20 éves korában tiszti iskolára jelentkezett. Fiatal tisztként 1952-ben a jugoszláv határ közelébe, Mórhalomra került és katonatársaival együtt először aknamezőt telepítettek vagy szedtek fel.

– Sok bajtársam robbant fel melletttem, hiszen abban az időben még nem

voltak korszerű aknakutató eszközök, egyszerű szűrőbotokkal dolgoztunk, s közben a szerb katonák lőttek ránk – idézte fel élete legveszélyesebb időszakát Deli József, s elmondta, hogy egyszer ő maga is meg tapasztalta a halál közelségét, csak pillanatokon múlt az élete. Amikor befejezték a határ melletti aknatelepítést és az erődítések építését, a rossz hírű Mesztegnyőn, majd Gánt térségében szedték össze a világháborúban ott maradt aknákat.

– 1958-ban kerültem a 7. hadosztály kötelékébe, Jánoshalmára, ahol ezredparancsnok-helyettesi beosztást kaptam. Nagyon megszerettem ezt az alföldi települést. Hosszú évekig éltünk itt, és a munkám is érdekes, önképzésre ösztönző volt. A mi alakulatunk képezte ki katonai szolgálatra az egyetemet és főiskolát végzett fiatalokat – mesélte Deli József, akinek az életében az utolsó nagy fordulat akkor történt, amikor 1978 novemberében Kiskunfélegyházára került.

– 1987-ig – a nyugdíjazásomig – a hadosztály törzsében szolgáltam, és még abban az évben a nyugállományúak klubjának titkára lettem. Azóta ez az életem, mert meggyőződésem, hogy a volt bajtársainkat össze kell tartani, és értelmes éveket kell biztosítani számukra.

A kétszázharminc főre gyarapodó klubunkban színes, mozgalmas élet alakult ki. Az én szerepem elnökként az volt, hogy odafigyeltem a sors-társaimra és mindig „vevő” voltam a jó kezdeményezéseikre. A klubelnöki, majd később a régióvezetői munkámat két jó képességű tábornok, Simon Sándor altábornagy és a Szentesen szolgáló Hunyadi Ferenc vezérőrnagy is segítette, támogatta. Viszszatekintve a Dél-alföldi Régió tevékenységére, minden dicsekvés nélkül elmondhatom, hogy sok

olyat tettünk, amivel a BEOSZ életébe is új színt hoztunk. Évenként megrendeztük például a régiószintű bajtársi találkozót, s ezeken minden tagesegységtől 5-10 fővel képviseltette magát. A tizedik találkozót Bugacon, a Kiskunsági Nemzeti Parkban tartottuk, amelyen több mint 600 tagunk vett részt. Elsőként hoztuk létre a katonaozvegyek fórumát, melyet évente más és más településen tartottunk. Emlékeztető kezdeményezésünk volt a polgármesterek régiószintű tanácskozása, amelyből a nyugállományúakat összefogó klubjaink is sokat profitáltak. Sort kerítettünk a városi rendőrkapitányok és a tagesegységtől elnökök egynapos munkaértekezletére is.

A régiószintű munka összehangolásában sikeresek voltak az évente megrendezett egyhetes módszertani összevonások, amelyeken a tagesegységek elnökei és felelősei is részt vettek. A régióban – úgy érzem – mindig törekedtünk arra, hogy a tagesegységek önállóságát ne sértsük meg, és a klubok munkájában mindig fontos legyen az érdekképviselő, a katonai hagyományok ápolása és a bajtársi szellem erősítése. Sok tapasztalatot szereztünk az elmúlt negyven év során, s ezek hasznosításával úgy hiszem, kezdeményező-készen tudunk munkálkodni a BEOSZ további megújításán.

K. L.

Múltba látogató szekszárdiak

Csodálom a szekszárdi nyugállományú katonákat a tettekben megnyilvánuló hazaszeretetükért, eleik, hőseik tisztelétéért, felkészültségükért, nem hivalkodó magyarságukért. Újabban azért a főhajtásért is, aminek részese lehettem velük utazva a szigetvári Zrínyi napok várfesztivál zárónapjára.

Civitas Invicta: Szigetvár. A Durgonics János ny. ezredes vezette Zrínyi Honvéd Nyugállományúak Klubja szeptember 9-én az egyik leghősiesebb városba és vele együtt a múltba látogatott. Egy autóbusznyi ember: katonák, feleségeik, és civil nők, férfiak. Szívükben, agyukban

egy korábbi várfesztivál emléke, de leginkább a példamutató hősiesség és a bátorság előtti tisztelgés kötelessége. Jelezték ezt a tekintetek, a beszélgetések, az élővirág-koszorú, s az útra odakészített egyenruha.

Az első megálló a Török – Magyar Barátság Park volt. Korabeli egyenruhában a nyalka horvát és a szigetvári magyar hagyományőrző gárda, néhány török és jelentős számú horvát, csáktornyai szereplő, helyi vezetők meg a velünk gyarapodott érdeklődők. Fúvószeneszólt, koszorúk várakoztak, zászlók lobogtak. Kis parádéval elhelyez-

kedtek a gárdák, majd török, horvát, magyar himnusz váltotta egymást. Kolovics János polgármester mondott ünnepi beszédet. Aztán megindultak a koszorúzók. A Tolna megyei hagyományőrzők, valamint a szekszárdi Zrínyi klub képviselőjében Nagy János ny. ezredes, Csáki Bertalan ny. alezredes és Babos László koszorúzott Zrínyi Miklós és Szulejmán hatalmas, kőbe vésett emléke előtt. A maroknyi szigetiek, a bátrak, a dolgukat tevő hősök előtt. Katagtak a fényképezőgépek, majd buszra szálltunk, illetve beleveztük magunkat az ünnepi „ostromba”. A várban és a városban ki-ki érdeklődése szerint válogatott a programokból. Kirakodvásárban forgolódhatott, zselici népszokásokat nézhetett,

bepillantathott a végvári vitézek életébe, bajvívást, próbákat csodálhatott meg, honfoglalás kori gyalogos és lovas íjász bemutatókat láthatott, megtekinthette Győrfi András festőművész kiállítását a felsorolhatatlan sok egyéb mellett. Kóstolhatott finom étkeket – birka-, illetve vadételeket, vagy egy tál dödöllét –, s melléjük jóféle borocskát. Voltak, akik a termálfürdőben élvezték a víz és a nap áldását.

Hazafelé bejelentették: a következő út a egy színházba vezethet. Nem volt ellenvetés.

ÉKES LÁSZLÓ, T.FŐHADNAGY

Önkormányzati elismerés

Baján, a Mészáros Lázár Honvéd Klub (MLHK 2012 augusztusában tartotta ünnepi megemlékezését megalakulása 35. évfordulója alkalmából. A Belvárosi Községi Házban, az egykori Tiszti Klubban, a MLHK névadójának emléktáblájánál kezdődött a program, ahol koszorút helyezett el a klub elnöke, valamint a HKNYP 1. Katonai Igazgatási és Érdekvédelmi Iroda Vezetője nevében Csóka Tamás ny. ezredes, a DAR alelnöke, a Kecskeméti Repülők és Rendvédelmi Bajtársi Egyesületének elnöke.

A DAR elnökének kezdeményezésére, Baja Város polgármesterének támogatásával zászlót kapott a MLHK, melyet a Polgármesteri Hivatal titkárságának

vezetője, Király Csanád adott át, majd felolvasta Zsigó Róbert polgármester köszöntő levelét. A zászlóra a BEOSZ elnökség szalagját Dobos Edit zászlóánya, a Bajai Marketing Kft ügyvezető igazgatóhelyettese kötötte fel. A zászlószalag adományozó oklevelet dr. Kovács György ny. mk. ezredes, a BEOSZ elnökségi tagja, a DAR elnöke, a BEOSZ Emléklapját Deli József ny. ezredes a BEOSZ elnökség egykori tagja, a DAR tiszteletbeli elnöke, a DAR zászlószalagját és emléklapját, emléklapettjét Horváth Balázs ny. mk. ezredes, a DAR korábbi elnöke adta át. A zászlóra szalagot kötöttek a DAR tagszervezetek elnökei és tisztségviselői is.

A MLHK elnöke visszaemlékezésé-

ben beszélt a MLHK megalakulásáról, majd felidézett néhány fontosabb eseményt történetükről.

Örömmel vettük tudomásul, hogy Baja Város Önkormányzatától a megalakulásunk 35. születésnapjára csapatzászlót vehettünk át. Ezután a tagság és a vendégek közös vacsorán és bajtársi beszélgetésen vettek részt.

A korkedvezmény szabályai

Az elmúlt hetekben többen fordultak hozzám azzal kérdéssel, hogy lehet-e korkedvezményt érvényesíteni a szolgálati járandóságban részesülők esetében? Nos a válasz összetett, ezért kicsit részletesebben foglalkozom a kérdéssel, és bár szeretném elkerülni a jogi nyelvezetet, mégis ez esetben a jogszabályok nélkül nem lehet teljes választ adni.

A kérdés megválaszolásához két törvény szabályait kell figyelembe venni. A jogosultságot a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 2011. december 31-ig hatályos szabálya adja meg, míg 2012. január 1-je után az igénybevétel lehetőségét a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény biztosítja.

Mit is jelent a korkedvezmény? A szervezet fokozott igénybevételével járó, továbbá az egészségre különösen ártalmas munkát végzők korkedvezményben részesülnek, amelyet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény szerint vesznek figyelembe. Kétévi korkedvezményben részesül az a férfi, aki legalább 10, és az a nő, aki legalább 8 éven át korkedvezményre jogosító munkakörben dolgozott. További egy-egy év korkedvezményre jogosít a férfiaknál 5, a nőknél 4 év korkedvezményes munkakörben töltött idő. A korkedvezményre való jogosultság szempontjából figyelembe kell venni a fegyveres szervnél:

- a hivatásos szolgálatban ténylegesen eltöltött szolgálati időt;
- a nem hivatásos szolgálatban vagy más állam hadseregében eltöltött és beszámított időt;
- a továbbbszolgáló állományban 1960. december 17-e után eltöltött időt;
- a továbbbszolgáló állományban 1960. december 18-a előtt eltöltött időt, valamint a katonai szolgálatban (sorkatonai szolgálat) eltöltött időt abban az esetben, ha az igénylő e szolgálatát megelőző és követő harminc napon belül korkedvezményre jogosító munkakörben (munkahelyen) dolgozott. A különböző helyeken megszerzett korkedvezményes idők összevonandók.

Mivel ez esetben a szolgálati időt és a korkedvezményes időt a társada-

lombbiztosítási szabályok szerint állapítják meg, így a külön törvény alapján (1971. évi 10. Tvr., Hszt, Hjt.) történt szolgálati idő-megállapítás nem irányadó. A középiskolai időket, a felsőfokú tanulmányi időket, a sorkatonai időt a társadalombiztosítási szabályok szerint veszik figyelembe. A korkedvezményes idő megállapítása a lakhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási szerv hatáskörébe tartozik, és a kérelemhez valamennyi szolgálati időre vonatkozó igazolást csatolni kell, mert ilyenkor a teljes szolgálati időt elbírálják.

Az elismert korkedvezményes idő alapján a korkedvezményes nyugdíj az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárnál annyi évvel alacsonyabb életkorban vehető igénybe, ahány év korkedvezményt szereztet az igénylő. A korkedvezmény kérdése itt kapcsolódik össze a korhatár előtti ellátásról szóló törvénnyel. E törvény fogalmai között ugyanis meghatározták a „korhatár előtti ellátások” körét, így a korkedvezményes nyugdíj – a szolgálati nyugdíjjal megegyezően – ezek közé tartozik. Ugyancsak meghatározták a törvényben az öregségi nyugdíj korhatárát, melyet egyértelműen a társadalombiztosítási törvényben meghatározott életkorban jelölték meg. Mivel a korkedvezményes nyugdíj nem öregségi nyugdíj, és a szolgálati járandóság csökkentése az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig történik, így a korkedvezménnyel számított életkor elérése nem szolgál mentesülési okként.

Példa : A jelenleg szolgálati járandóságban részesülő személynek, aki 1957 után született, az irányadó öregségi korhatára 65 év. Megkérte, és a társadalombiztosítási szerv határozata szerint a nyugállományba helyezésig hátralévő szolgálati ideje alapján 4 év korkedvezményre lett volna jogosult. A korkedvezmény nem mentesülési ok, ezért a folyósított szolgálati járandóság összegét nem befolyásolja.

Az életkor elérése csak egy másik korhatár előtti ellátás jogosultságát adná meg, aminek a megállapítását ez esetben az zárja ki, hogy az igénylő már egy másik pénzellátásban részesül.

A korhatár előtti törvény alapján új ellátás megállapítására az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor csak azoknál lesz lehetőség, akik 2012. január 1-

je után újabb szolgálati időt (munkaviszony vagy egyéb biztosítási jogviszony alapján) szereznek és kérik ennek figyelembe vételét, amit a korhatár betöltését követő hat hónapon belül lehet kérni. Ekkor az új és a korábbi ellátás (a csökkentés nélküli összeg) közül a kedvezőbb összegűt választhatják. Megjegyzem, hogy a korkedvezményes nyugdíj és az öregségi nyugdíj számítása is a társadalombiztosítási szabályok alapján, az 1988-tól a megállapításig elért bérek és tb- szabályok szerint megállapított szolgálati idő figyelembevételével történik.

Példa : A szolgálati járandóságban részesülő és jelenleg munkaviszonyban álló személy 2012. január 1-jétől szolgálati időt szerez. Rendelkezik 3 év korkedvezményes idővel. 62 éves korában – új szolgálati idejére tekintettel – kérheti a korkedvezményes nyugdíj megállapítását. A megállapítás az 1988-tól számított bérek és a Tny. szerinti szolgálati idő alapján történik, a választás lehetőségével nem élhet. Mivel már egyéb pénzellátásban részesül, az érintett személynek le kell mondania a szolgálati járandóságáról, ennek hiányában a korhatár előtti ellátás megállapítása iránti igényét elutasítják.

- 65 éves korában a szolgálati járandóságát (a csökkentés nélküli összeget) öregségi nyugdíjként folyósítják tovább, és amennyiben további szolgálati időt szerzett, 6 hónapon belül kérheti az öregségi nyugdíj megállapítását és élhet a választás lehetőségével.

A korkedvezmény megszerzése valójában az aktív állományúak részére ad majd lehetőséget arra, hogy a korábbi katonai szolgálatuk alapján éljenek az öregségi korhatár előtti korkedvezményes ellátás igénybevételének lehetőségével. Tudom, hogy a kérdezőket az a nagyon is érthető cél vezérli, hogy a korábbi nyugdíjasként már megszerzett járandóságukat továbbra is teljes összegben megkapják, de úgy érzem, hogy a szakmaiság megkívánja, hogy ezekre a szabályokra felhívjam a figyelmet. Azok, akiket foglalkoztatnak a korkedvezményes nyugdíj szabályai mindezek figyelembevételével, a jogszabályok tüzetes áttekintése után tegyék meg lépéseiket.

SZTANÓ ZSUZSANNA ÖRNAGY

Vasi próbák

Sajnos az idén a régió csapata anyagi támogatás hiánya miatt nem tudott részt venni a szlovéniai nemzetközi többtusa versenyen. Az osztrák békefenntartó misszióban részt vevőkkel kötött együttműködési megállapodás alapján viszont meghívást kaptunk a bécsi 15. nemzetközi löversenyre. Ezt az eseményt 2012. október elején rendezték meg. A régióból a BEOSZ támogatásával két csapat nevezett, a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület és nagy önérevel a Csepregi Polgárőr és Bajtársi Egyesület. Az anyagiak miatt mi csak az első napi csapat-karabélyversenyre nevezhettünk. A verseny kiírásáról csak annyit – ez fegyvereseknek mond többet –, hogy gép-

karabély, zárt irányzék, 200 méterre levő körkörös cél. A három próbálövés eredményét megmutatták, utána csak a végeredményt. Három perc alatt tíz lövést, illetve közvetlenül utána, egy perc alatt tíz lövést kellett leadni, szerintem még a kevésbé szakmabeliek is tudják, hogy ez mit jelent. A lövészet után következett a védőkézigránát- célbadobás, öt értékelt dobással. A versenyen ez idáig magyar csapat nem vett részt.

A résztvevőkről: hét országból (köztük amerikaiak is) 58 csapat nevezett.

A verseny végeredményeként, talán mindannyiunk büszkeségére írhatom, hogy a vasi Honvéd Bajtársi Egyesület csapata a harmadik helyezést érte el. A csepregi bajtársak pedig a 16. helyet szerezték meg. A harmadik helyezett csa-

pat tagjait azért is kiemelem, mert Benczik Gábor ny. alezredes, mint a csapatban lövő, külön ezüstérmet kapott az első sorozatban elért 96-os eredményére.

Rajta kívül csapattagok voltak: Simon Károly ny. főtörzsőrmester és Vira József ny. törzsszászlós. A végleges eredményhirdetés csak másnap, az egyéni lövészetek után történt, melyen mi természetesen nem tudtunk részt venni. Az osztrák békefenntartó bajtársak értesítettek bennünket a szép eredményről.

Csak tájékoztatásul közlöm, hogy ezt a versenyt ugyanúgy, mint a szlovénokét, nemcsak a veteránoknak írták ki, hanem az aktív, profi versenyzőknek is. Az érmeiket és a csapat díját az osztrák kollégák Szombathelyen, a békefenntartói kiállítás vietnami részének bővítésekor adták át a csoportunk részére. A köszöntő beszédben kérték,

hogy jövőre mindkét napon vegyünk részt a versenyen, melyre csak azt válaszoltam, hogy természetesen, ha anyagiilag támogatnak bennünket. A csapatot én biztosítom!

Tizenkét év a lágervilág poklában

A karácsonyok emléképei

Küzdelmes élete során bátor, vállalkozó szellemű, jó kedélyű, bajtársias és önérzetes volt mindig v. Koós Ottó rehabilitált alezredes. A kilencvenhét éves veterán katona nemrégiben az idősök napján megkapta az Aranykor kitüntető cím arany fokuozatát. Nyugdíjas tanító feleségével –, aki tizenkét éven át volt hűséges jegyese – megünnepelte házasságkötésük ötvenhatodik évfordulóját.

A huszonhárom éves gyalogostiszt 1938-ban tiszttáviratásán nem is sejtette, hogy azért, mert önként jelentkezik harctéri szolgálatra, és a megszállt ukrainai területen részt vesz a partizánok elleni harcokban, a szovjet katonai bíróság 25 évi javító-nevelő munkatáborban letöltendő szabadságvesztésre ítéli. Megjárta a lágervilág poklait és csak 1956. október 8-án nyerte vissza szabadságát. A háború során a családtagjait elvesztette – öccse, Béla 1943 januárjában a Donkanyarnál esett el –, egyedül a mennyasszonya, aki évekig a levelezőlapjaival tartotta benne a lelket, várt rá. Negyvenegy évesen, másodrendű állampolgárként és gyakran megalázva kezdett új életet. Ma ő az egyik legidősebb Ludovika Akadémiát végzett tiszt, és a Honvéd Hagyományörző

Egyesület, valamint a Vitézi Rend köztiszteletnek örvendő tagja. Az átélt borzalmakat és megaláztatásokat a ma még kéziratban levő visszaemlékezéseiben írta le, és a jó kedélye is visszatért.

Koós Ottó elmondta: büszke arra, hogy ember és magyar maradt az embertelenségben. Az élénk szellemű, a századik évéhez közeledő Koós Ottó alezredes – aki ma is biztos kézzel vezeti gépkocsiját – nem titkolta, hogy az élete legfontosabb útravalóját katonatiszt édesapjától kapta, aki öt évig volt a székesfehérvári magyar királyi Szent István 3. gyalogezred parancsnoka, és tábornokként került nyugállományba. Ő mindig azt mondta: „Legyél fegyelmezett, jó katona, és körültekintően gondoskodj a beosztottaidról. A katona élete nem könnyű, de nincs reménytelen helyzet, ezért soha ne add fel.” Élete legfontosabb eseményeit a gödöllői otthonában így idézte fel:

– A pécsi Zrínyi Miklós Főreáliskola elvégzése után kerültem a Ludovika Akadémiára, és 1938-ban avattak hadnaggyá a Ludovika mögötti nagyréten. Örömem nem volt felhőtlen, hiszen avatásom előtt egy hónappal meghalt az édesapám. A székesfehérvári magyar királyi Szent István 3. gyalogezrednél kaptam aknavetőszázadparancsnoki beosztást, és részt vettem a felvidéki bevonulásban, valamint a kárpátaljai és az erdélyi hadműveletekben. Önként jelentkeztem harctéri szolgálatra. 1941-ben a karácsonyt Ukrajnában, Csernigovban ünnepeltük, ahol egy iskolában vol-

tunk elszállásolva. Ekkor még nyugalmas körülmények voltak, de hamarosan sor került a partizánok támadásaira. A harcok során Studenckaja mellett megsebesültem, az alkalmat robbanólövedék találta el. Gyógykezelésem és egészségügyi szabadságom 1942. október 1-jéig tartott, és utána a nehézfegyver-kiképző zászlóaljhoz kerültem.

– A jövődöbéli feleségével mikor ismerkedett meg?

– Székesfehérváron szolgáltam kiképzőtisztként, és 1943 végén öt társammal együtt a Fehérvárcsurgón rendezett disznótoros ebédre kaptunk meghívást. Itt ismerkedtem meg a jelenlegi feleségemmel, akit 1944 júniusában a második frontszolgálatom előtt jegyeztem el. Mint az ezred közvetlen aknavetőszázadparancsnoka az ezred utolsó szállítmányaként indultunk Székesfehérvárról a Kárpátok előterébe a turkai védőállásokba. Itt egy jól kiépített védőállást vettünk át a németektől. Váratlanul két hét szabadságot kaptam, mert édesanyámék háza bombatalálatot kapott, és nekem kellett gondoskodnom az elhelyezé-

sükről. A szabadságról való visszatérésemkor az Árpád-állásban találtam az ezredemet. Itt Kunosy János alezredes hősi halála miatt nekem kellett átvenni a zászlóalj-parancsnokságot. Az Ung folyó hídjánál a nagy erővel előrenyomuló orosz csapatok bekerítettek bennünket, és hadifogságba kerülünk. Ezután életem legmegalázóbb időszaka következett, és ebben a reménytelen helyzetben egy lány arca tűnt fel, akivel öt hónappal ezelőtt jegyeztük el egymást, és bíztam benne, hogy még találkozni fogunk.

Koós Ottó alezredes ezután hosszan beszélt a munkatáborok borzalmairól. Élete legkritikusabb heteit az uráli Cseljabinszk közelében lévő táborban

élte át, ahol katonatársaival együtt ő is megkapta a kiütéses tifuszt. Az ezred katonáinak nagy többsége itt vesztette életét, s ő is 46 kilóra lefogyva élte túl ezt a súlyos betegséget. 1945 decemberében kissé lábadozva a 30. születésnapján itt írta meg az első levelezőlapot az otthoniaknak, kellemes karácsonyi ünnepeket kívánva. Ő még akkor nem tudta, hogy az édesanyja már nem él. A következő években megjárta a sztálingrádi és szverdlovszki lágereket, és 1955. november 20-án rabtartói átadták a magyar igazságügyi szerveknek. Ebben az évben már a jászberényi börtönben töltötte a karácsonyt, majd 1956-ban átszállították a Kozma utcai gyűjtőfogházba. 4364 napi rabság után októ-

ber 8-án megnyílt a gyűjtőfogház kapuja, s őt a mennyasszonya várta, akivel november 17-én összeházasodott. Számára ebben az évben volt a legszébb a karácsony, és még azt is türelemmel viselte később, hogy évekig megélhetési gondokkal küzdő másodrendű állampolgár volt. 1991-ben visszakapta a rendfokozatát, és őrnaggyá, majd alezredessé léptették elő. A búcsúzásnál Koós Ottó elmondta szinte mesészerű élményét. 1956 őszén a gyűjtőfogságból való szabaduláskor visszakapta a tizenkét éve leadott személyes tárgyai többségét. Köztük az eljegyzési aranygyűrűjét is, a szerelem és a hűség szimbólumát.

KACSÓ LAJOS

Időutazás Vietnamba

Savaria katonatörténete újabb érdekességgel bővült. A vasi és burgenlandi katonák békemissziós tevékenységét bemutató kiállítás egy sajátosnak mondható területe tárult az érdeklődők elé. A Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület szervezésében dr. Déri Miklós nyugállományú alezredes, volt katonai ügyész tartott előadást vietnami tevékenységéről. Déri alezredes az elsők között került a vietnami háborút lezáró, 1973-as párizsi békeszerződés alapján felállított Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság kötelékébe. A NEFB (ICCS) 1973–1975 között ellenőrizte a békeszerződés alapján kötött tűzszünetet, a hadifogolycserét és az amerikai csapatok kivonását. Magyarország mellett a NEFB tagja volt még Len-

gyelország, Kanada és Indonézia.

Déri alezredes rövid áttekintést adott a vietnami háború történetéről, majd a NEFB felállításáról és tevékenységéről. Ezután személyes élményeit és munkájának részleteit tárta az érdeklődők elé. Ennek részeként kiállították személyes használati tárgyait, dokumentumokat és térképeket, valamint a munkájáról készült fényképeit.

Az előadás és a kiállítás generációk találkozója volt. A rendezvényen mintegy harmincan részt vettek a Savaria

Ferge László őrnagy, az MH HKNYP 11. Katonai Igazgatási és Érdekvédelmi Irodájának vezetője tájékoztatót tartott a Magyar Honvédségről, a katonai képzésről, a toborzásról és az önkéntes tartalékos rendszerről. A tájékoztató különösen a lányok figyelmét keltette fel.

A rendezvény meglepetése az volt, hogy az Osztrák Békemissziós Szövetség burgenlandi képviselője, Bernhard Lechenbauer főtörzsőrmester okleveleket, érmeket és ajándéktárgyakat adott át, mivel az UOGVien-na (Sergeant társaság) 35. Nemzetközi Katonai Lőversenyén a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület csapata az összesített eredmények alapján a 3. helyezést érte el. Mivel a magyar csapat tagjai csak egy napra tudtak kiutazni, így az eredményhirdetésen nem lehettek jelen, a díjakat elhozták Szombathelyre.

Egyetemi Központ Földrajzi Intézetének diákjai – dr. Puskás János intézetigazgató vezetésével. A diákok – koruknál fogva – erről az időszakról csak történelmi ismereteik alapján rendelkeznek információval. Volt, aki bevallotta, hogy azért jött el, mert a témáról nem is hallott. Déri alezredes majd egy órán keresztül válaszolt a diákok kérdéseire és magyarázta a kiállított tárgyakhoz fűződő ismereteket. A találkozón

Önkéntes műveleti tartalék

ELŐZMÉNYEK

Amikor a magamfajta „frissnyugdíjas” (szolgálati járandóságos) olyan felkérést kap, hogy írjon pár sort a Magyar Honvédség legújabb képességéről szerzett személyes tapasztalatairól, bizony nincs egyszerű helyzetben! Főleg, ha figyelembe vesszük azt a tényt is, hogy e sorok írójának idén olyan – teljes embert igénylő – „feladatokat” kellett végrehajtania, mint a 30 évi aktív katonai szolgálat befejezése, járandóságok intézése, lakásvásárlás, költözés, család, új életstílus-, és ritmus kialakítása... stb. Mindezekbe kellett beleágyaznom a majdani önkéntes tartalékos katonai szolgálatom előkészítésével kapcsolatos teendőimet is, melyeket – őszintén megvallva – csak mint járulékos feladatokat kezeltem. Igaz, azért időben regisztráltattam magamat és benyújtottam a jelentkezési lapomat is valamennyi igazolással együtt az illetékes katonai igazgatási szervnél, de a hatályos jogszabályokat – illetve azok változásait – már nem kísértem kellő figyelemmel, és a gyors bevonuláshoz sem fűztem nagy reményeket. A vezérkarban eltöltött hosszú évek tapasztalatai azt súgták, hogy odébb van még az a bevonulás, hisz már 2001-ben is foglalkoztunk az önkéntes tartalékos rendszerrel, de mégsem történt szinte semmi. A szakterülettel foglalkozó jogszabályok pedig olyan sebességgel, és olyan mértékben változtak, hogy aktív szolgálatom vége felé már csak néhány „különlegesen kiképzett írástudó” kolléga ismerte ki magát a módosítások sűrűjében.

Nos, én ilyen körülmények közepette készültem az új szolgálatra (és itt, és most külön is kiemelem az „ÉN” szót), hiszen lehet, hogy mások felkészültebben, de az is elképzelhető, hogy ezzel ellenkezőleg,

sokkal kevesebb információval a birtokukban vágtak bele ebbe a felettébb nosztalgikusnak ígérkező kiképzésbe. Mivel sem értékelni, sem jelenteni, sem beszámolni nem szeretnék (és nem is tudnék) a későbbiekben átélt „kalandokról”, ezért kérem a Tisztelt Olvasót, hogy soraimat csak, mint élménybeszámolót – némi észrevétel-összegzéssel megtűzdelve – olvassák, hisz olyan sokféle mentalitás, hozzáállás, egyéni élethelyzet és a honvédséghez fűződő érzelem találkozott 2012. szeptember 24-től október 12-ig ezen az eseményen, hogy (mindezeket tiszteletben tartva) csakis a magam nevében tudok és akarok írni!

Akkor, amikor egy hadsereg veteránjait újra „alkalmazták”, általában aggodalomra okot adó történetek sorozata előzi meg mindezeket. Esetünkben azonban másra kell gondolni.

Első lépésként (ahogy a hírek terjedési sebessége és tartalma eléri az ingerküszöböt) ilyenkor a leendő önkéntes tartalékosok kisebb-nagyobb csoportokba verődnek és néhány palack „gyorsító” társaságában kicserélik a rendelkezésükre álló információikat, majd mindezt egy végeláthatatlan, hősies múltfelidézés követi, ami átcsap a közelgő bevonulással kapcsolatos aggodalmak kismértékű érintésébe, és végül (a leküzdött palackok mennyiségének függvényében) egy rendíthetetlen helytállást felvillantó közös hitvallással záródik az esemény!

A második lépésben a főszerep a realitásokra épülő másnapi újraértékelésé, ami a hiteles kontrollszemélyekkel történő konzultációt és a gyakorlati kiképzésben érintett aktív katonaszemélyek megkeresését jelent! Esetemben ez utóbbi fordítva történt, mivel a Szolnokon szolgáló 26 éves törzsőrmester fiam megelőzött! Telefonon

közölte velem, hogy hamarosan vezénylik, és az önkéntes tartalékosok egyik kiképzője lesz valamelyik helyőrségben, továbbá reményét fejezte ki, hogy majd rajtam (velem) mutathatja be módszeresen a „lövészteknő” kiadásának szakmai fortélyait, illetve a „FEKVE TÖLTS!” vezényszó szabályos végrehajtását!

Ekkor következik be az önkéntes tartalékosválas harmadik üteme: a PÁNIK!

Forródróton adtam közzé a velem történeteket, melyeket sorstársaim elborzadva hallgattak, sőt... tovább gondolkozva felszínre kerültek az esetleges generációs ellentétek, illetve a rendfokozati problémákból eredeztethető (véltető) súrlódások kérdései is.

Ilyen zaklatott körülmények közepette érkezett a „BEHÍVÓPARANCS”, amely rögtön magával hozta a következő ütemet, a hirtelen tudatára ébredő, aggódó családdal, rokonsággal való foglalkozás kérdéskörét. A kedélyek lecsillapításának módszereiről én itt most nem számolnék be, mivel ennek részletezése túllépné e hasábkerekeit. Annyit azonban tudni kell, hogy ilyenkor hirtelen mindenki azonnal mindent tudni akar, de egy szót sem ért az egészből, ezért aztán ez a művelet nagyon nagy türelmet és igazi empátiát kíván.

BEVONULÁS

A kiszolgált hadfi ezen a napon tökéletes identitászavarral ébred, még azzal sincs tisztában, hogy hány éves. A gyomorszáj környékéről olyan jelek érkeznek, hogy újra 18, de a deréktájáról azt kapja, hogy 100. Ismét (ki tudja már hányadszor) bizonyítani kell!

Vegyes érzelmekkel mentünk barátommal a bevonulási helyre. Könnyed, ruganyos léptekkel közeledtünk az első pont-hoz, ahol hetyke mozdulatokkal adtuk át a behívóparancsot. Végeláthatóan fiatalnak éreztük magunkat mindaddig, amíg meg nem láttuk leendő kiképzőinket! A kontraszt igen nagy volt!

Később egy hatalmas, ősz embertömegbe elvegyülve vártunk a sorunkra, közben egyre több ismerős arc villant ki, és egyre több ismerős hang harsant fel a sokadalomból. Az igazi katarzis azonban a ruházati ellátóponton érte a gyanútlan bevonulót. Mintegy 500 fő „korosodó vitéz” hömpölygött a telephelyen, várva a beöltözés pillanatát.

Az élmény több mint mellbevágó volt! Szinte mindenki ismert mindenkiket, a különböző történelmi korokban, különböző katonai szervezeteknél és különböző beosztásokban megismert régi munkatársak most

os lettem

térben és időben találkoztak. Délutánra egy gigantikus nyugdíjas-találkozó képe kezdett körvonalazódni. Őszintén mondom, hihetetlen élmény volt.

Volt időnk sokat, sokféléről beszélgetni, mert azért azt is látnunk kellett, hogy nemcsak nekünk volt új ez a helyzet, hanem a bevonulást szervező és végrehajtó állománynak is. Bizony, már régen nem láttak ezek a falak egyszerre ennyi bevonulót és – mi tagadás – a mai fiatal kollégák sem sűrűn találkoztak eddig a „tömeghadsegregre” jellemző feladatokkal. A bevonultató- és felszerelőhelyek kissé alulméretezése miatt az áteresztőképesség szűkre sikeredett, melynek következtében a délelőtti 10 órára behívott állomány csak éjfélkor kerülhetett ágyba. Az így keletkezett „időfelesleg” azonban mi hatékonyan használtuk ki, hiszen a régi élményekről, katonatörténetekről, családi eseményekről, a civil munka világában szerzett tapasztalatokról és a már eltávozott barátokról szóló történetek, illetve beszámolók végtelen mennyiségével szórakoztattuk egymást mindaddig, amíg végre Ócsán – a kiképzőbázison – el nem foglalhattuk a hálókörleteinket.

Az első éjszaka kivétel nélkül mindenki felidézte a valamikori első bevonulás benyomásait. A sátor jellegzetes légköre, a hangok és szagok semmivel össze nem keverhető, nosztalgiát teremtő egyvelege – ha könnyeket nem is – de rég elfeledett gondolatokat csaltak elő.

KIKÉPZÉS

Mint azt már korábban említettem, nem áll szándékomban értékelni, vagy okosnak tűnő megjegyzéseket tenni, pusztán csak hangosan gondolkodom.

A kötelékkiképzés egyben össze is Kovácsol és ebben az esetben ez a célkitűzés meg is valósult. Annak szükségességéről azonban, hogy a csapott célgömbbel való célzás szabályairól, vagy a gépkarabély szerkezeti felépítéséről „előadást” kelljen hallgatnunk, már döntse el mindenki magában. A lényeg az, hogy egy fiatal kiképzőállomány képes volt egy heterogén csapatból egységes alegységet faragni úgy, hogy állami és katonai vezetők előtt, a nagy nyilvánosság szeme láttára, ünnepélyes eskütételre kerülhetett sor, és még szívenyeznie sem kellett senkinek. Képesek voltak szemléletváltást előidézni bennünk (kissé elkényelmesedett veteránokban), hiszen míg a kiképzés elején csak az alakifoglalkozások lélekölő hatását éreztük, addig az eskütétel főpróbáján már egymás hibáit javítva izgultunk a közös munka ered-

ményes és látványos zárásán. Rendkívüli élményként éltük meg azt is, hogy – mint 30-40 évvel ezelőtt – újra ott állnak a nézők között a hozzátartozók és nyakukat nyújtogatva keresik (most már) az apát, férjet vagy a nagyapát.

A kiképzés második szakasza már azokat érintette, akikkel megtörtént a szerződéskötés és beosztást kaptak.

Mintegy hetven főt érintett a katonai, és védelmi igazgatás szakterületével összefüggő – következő – egyhetes szakkiképzés, melyből csupán számtalan szervezeti felépítést bemutató ábra, vélt, vagy valós feladatrendszer-körvonal, kialakulóban lévő alkalmazási séma, a gyökeresen átalakuló polgári közigazgatással történő együttműködés lehetséges vázlatai és millió jogszabály, illetve paragrafus maradt meg bennünk. Az, hogy mi lesz a konkrét feladatunk, és hogy azokat hogyan, milyen módon hajtjuk majd végre, még nem

tudjuk, viszont türelmetlenek sem vagyunk.

Mi láttuk és éreztük, hogy a régi hivatásunkat képviselő Magyar Honvédség képes volt „megrázni” magát és (szinte erőn felül) anyagi és pénzügyi forrásokat biztosítva létre tudta hozni azt az új képességet, amit ma önkéntes tartalékos rendszernek hívnak. Képesek voltak a vezetők és parancsnokok olyan minőségi színvonalon előkészíteni a bevonulást, illetve a kiképzést tervező, szervező, biztosító és végrehajtó állományt, amely lehetővé tette az első önkéntes műveleti tartalékosok rendszerbe állítását és ez manapság bizony nem kis feladat. Biztos vagyok tehát abban is, hogy a mi alkalmazási feladatrendszerünk időben elkészül és fokozatosan – a későbbi tervezett felkészítő behívásokhoz igazodva – részünkre is kézzelfoghatóvá válik.

Köszönet mindazért, amit – nem kevés egyéb feladatuk mellett – tettek értünk a velünk foglalkozók, és köszönet azért a nyílt és őszinte önkritikáért is, melyet a kiképzést szervezők és végrehajtók tettek! Igen, nekik is sok tapasztalatot kell majd feldolgozni, hiszen ma már egy olyan generáció szolgál a végrehajtói szinteken, amelynek teljesen új a nagyobb tömegek ellátásával, mozgatásával, irányításával, vezetésével, kiszolgálásával, illetve fel(le)szerelésével együtt járó előzetes számítás, időbeliség és tervezési problematikája. A feladat, az idő, a képesség és a létszám viszonylata mind új megközelítést igényel, pontosabban: ezeket (esetenként) újra kell tanulni.

Zárásként csupán annyit üzenek a még bevonulás előtt álló barátaimnak, hogy a rendfokozati súrlódásokkal, illetve a generációs ellentétekkel összefüggő előítéleteket felejtsek el! Mindkét fél korrekten, felkészülten és emberien vett részt ebben a feladatban, hisz a cél közös volt és meggyőződésem, hogy a továbbiakban is az marad!

KÁDÁS SÁNDOR
ÖNKÉNTES MŰVELETI
TARTALÉKOS ALEZREDES

Követhető példa

Felolvasószínház a Bem-Klubban

Színház az egész világ, és színész benne minden férfi és nő! – mondta Shakespeare. A középkori diákszínjátszás egyszerűsített formáját, a felolvasó színházat sürgették a kritikusok, szerzők és rendezők is, amikor tanácskozásuk folyt az Írószövetség székházában. A reformkor echós szekerein járó élő irodalom-terjesztés mai formája lett a felolvasó színház. Nyugdíjasok, meg a színház – hogy jön ez össze? Hiszen lassan a járás is örömet jelent nekik, ha elérnek a boltba meg vissza, nemhogy ünneplőbe öltözzenek, buszra, villamosra, metróra szálljanak és sétáljanak még egy negyedórát a színházig, mint régen... Hol van már a tavalyi hó? A panelházak tövében lévő klubba mégis eltiptegtek, akik engedtek a meghívásnak, hogy meghallgassák nyugdíjas társaik felolvasásában a grófról szóló pódiumjátékot.

A nézők nem látták a zakót, a nyak-

kendőt, csak elképzelték maguknak az idős Széchenyit borús szavaival (Berkovis Jenő), majd (Pintér Sándor alakjában, aki a bevezetőt is tartotta) az észet, a furfangot megjelenítő Metternichet, akire fel kellett néznie Széchenynek is! B. Fürst Judit hozta elének a kort mint mesélő, és a színhelyeket,

ahol Anna Stafford hercegnő (Farkas Viola) és az ifjú Béla (Büki Péter) gróf élte mézesheteit, és végül Széchenyi István (Dorka József) ízes magyarságú szavait figyelte a közönség, amint feleségével (Crescencia-Homola Cs. Irénke) vitázott.

Kérdezhetnénk, miért kell(-ett) Széchenyi születésére emlékezni egy nyugdíjasklubban? Mert hibátlan volt? Mert remeteéletet élt? Dehogy! Azért lett ő a legnagyobb, mert a mellette, a körülötte lévők kisebbek voltak! Tettrekészségben volt olyan, hogy kortársai fölé tudott nőni! Széchenyi István, a "...huszártiszt katonák példaképe, aki bátorságával, kreativitásával kivívta katonai előljárói bizalmát, és (...) nemzetközi tárgyalási tudásával jelentősen hozzájárult a Napóleon csapataival szembeni összeütközések végső kimeneteléhez" – írja a Falvak Kultúrájáért Alapítvány (FKA) elnöke. Mert Perlai Andor műve – a Pillantás a napba, amit a grófra emlékezve mutattak be a budapesti BIBE Felolvasó Színházban –, az FKA felhívására született 2010-ben.

Fantázia és valóság váltogatta egymást a képzeletbeli színen, amit a felolvasók (a Bem-Balassi és a KIKE-tagjai) láttattak. "Egy öngyilkos végrendelete" – lett volna Széchenyi István regénye, ha megírja tervezett öngyilkossága előtt. – Szerencsére nem... Emlékezzünk rá, évente legalább egyszer! Mint a Bem Egyesületben is tették. Elvégre ő volt a Legnagyobb Magyar!

(BEM ELNÖKSÉG)

„Magyarország Európa ékszerdobozza”

Ezt a dobozt nyitogatta október elején egy 50 tagú vidám társaság a Kiskőrösi Helyőrség Nyugállományúak Klubjából. Kiskőrösön kicsit borús idő mutatkozott, de a lelkes kis csapatot ez nem zavarta. Már a Dunántúlon jártunk, amikor az időjárás is nekünk kedvezett, kisütött a nap.

Első állomásunk Herend volt, ahol megcsodálhattuk a világhírű porcelángyár csodálatos termékeit. Ezt követően indultunk tovább Nagycenk felé. Szinte a nyárba érkezünk a híres Széchenyi-kastélyhoz. Gyönyörű parkon keresztül sétáltunk a műemlékhez. Az épületen belül a kiállítótermekben felidéz-
tük Széchenyi nagyságát, munkássá-

gát. Elgondolkodva olvastuk a „legnagyobb magyar” írásait, gondolatait.

Kora délutánra értünk Fertőrákosra, a kisváros apró házaival, rendezett utcáival elbűvölt bennünket. Láthattuk a püspöki kastélyt, a várfalat, a „pellengért”. Városnéző kisvonat elvitt minket a Fertő-tóhoz. Közben az idegenvezető bemutatta nekünk a tó élővilágát, a különleges nádvilágot a madarakkal és a halakkal. Megismerhettünk röviden a tó keletkezését. Hajóra szálltunk és ismét megcsodálhattuk a tó szépségét.

Késő délután érkezünk meg Sopronba. Városnéző kisvonattal, idegenvezető segítségével jártuk körbe a „húség városa” kedves utcáit, láttuk kivi-

lágítva a műemlékeket, a Tűztornyot és más nevezetességeket. Az egész napos gazdag program után jólesett a finom vacsora, na meg a pihenés.

Vasárnap, a második napon Bécsbe indultunk. Autóbusszal és idegenvezető irányításával megtekintettünk néhány nevezetes épületet: a schönbrunni kastélyt, a fogadalmi templomot, az operaházat. Majd a fáradhatatlan kis csapat hatalmas sétával felfedezte a legszébb műemlékeket. Kellemesen elfáradva indultunk Győr felé. Győr is bebizonyította, hogy csodálatos ez a mi országunk. Itt is sétát tettünk a műemlékek, templomok, ápolt kertek és parkok között. Idegenvezetőnk – győri lévén – lelkesen mesélt városáról. Sokan elhatároztuk, hogy ide még újra eljövünk!

A vacsora után indultunk haza. A tervezés során a számítógép előtt ülve, és a térkép mellett el sem tudtam képzelni, hogy ennyi szépséget fogunk látni. Köszönöm a lelkes kis csapatnak, hogy kitarítottak e fárasztó, de szép út alatt, fenntartva érdeklődésüket, kíváncsiságukat. Köszönöm a kirándulók nevében Dicsa István autóbuszvezetőnek, hogy udvariasságával, biztonságos vezetésével hozzájárult a megszerzett élményekhez.

GOTTFRIED BÉLA

Erdőbénye Nyírbátorban

Mozgalmas, eseménydús hónapot hagyott maga mögött a Nyírbátori Határőr Igazgatóság Nyugdíjas Egyesület tagsága. Megtekintettük a közelmúltban az Ipari Parkban megnyílt, több embernek munkát biztosító repülőgép alkatrész gyártó üzemet. Az ősze hajló időjárás utolsó ajándékát kihasználva, szalonasütés keretében nosztalgiáztunk, elevenítettük fel a legkellemesebb nyári élményeket. A szüreti bál legmaradandóbb momentuma – a jó hangulatú nótázáson túl – ezúttal is az Orbán László népművész tagtársunk által ajánlott karikás ostor kisorsolása volt. Meleg szívvel fogadtuk az erdőbényei testvér egyesület tagságát, viszozva a nyár eleji szívélyes vendéglátásukat. Közös vettünk részt a városi szüreti felvonuláson, korabeli

jelmezekben, felvonultatva a régmúlt szüretrek relikviáinak gazdag tárházát. A kikiáltók éles nyelvű rigmusokkal nemcsak a szüretet és a jó bort éltették, hanem elmaradhatatlanul "szájukra vették a fehérnépet" is. A város közkedvelt csárdája által fel-szolgált ízletes vacsora elfogyasztása közben Soltészné Jolika erdőbényei művésznő hallgató nótákkal szó-

rakoztatott bennünket. Ezt követően fergeteges mulatozás bontakozott ki, melyhez a talpalávalót – csakúgy, mint a szüreti bálon – Pásztor István zenész szolgáltatta, mindannyiunk nagy meglepetésére. Sokáig nem fogjuk elfelejteni ezt a tartalmas hónapot, főleg az erdőbényei barátainkkal együtt töltött kellemes órákat.

VINCZE ISTVÁN

„Norvég projekt” – elfogadva

Talán már csak a szervezők és a képzések résztvevői emlékeznek arra, hogy 2009. június 15. és 2011. február 28. között, nyugállományúak, és szolgálatot teljesítők számára lezajlott egy ilyen méretekben még soha nem ki próbált projekt, a „Katonák Munkaerő-piaci reintegrációjának képzési programja” címmel.

Civil szervezetek kezdeményezésére, magyar és norvég katonai intézmények bekapcsolódásával valósultak meg korábban egyértelműen állami feladatok: a humánerőforrás-fejlesztés, a felnőttképzés, a szakképzés, az élethosszig tartó tanulásra ösztönzés.

A „Katonák Munkaerőpiaci Reintegrációjának képzési programja” című projekt keretében a pályázó szervezetek – a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány, a Katonákért Közhasznú Alapítvány (KA), a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE), a Norvég Védelmi Egyetem (NDUC) és a Magyar Védelmiipari Szövetség (MVSZ) – egy intenzív, 20 hónapos, összetett felnőttképzési, szakképzési feladatsort valósítottak meg.

A projekt megvalósítása során a Norvég Védelmi Egyetem számos konzultáció biztosításával, helyszíni tanácsadással segítette a menedzsment munkáját, és közben 40 fő magyar szakembert képzett ki az orientációs képzés feladatainak végrehajtására. A felkészített munkatársak az országot lefedő szervezeten keresztül biztosították a személyes kontaktust a jelentkezőkkel. A szervezőmunkájuknak köszönhetően 5250 főt regisztráltak a programba. A csoportos orientációs képzéseken 1184 fő vett részt, s a regionális irodákban, az információs pontokon dolgozó konzulensek 1862 fő egyéni pályaképtervét készítették el. Orientációs képzésben (személyiségfejlesztés, karrier-tanácsadás, munkaerőpiaci ismeretek, állás-

keresés stb.), így összesen 3046 fő részesült. Az orientációs képzések, az egyéni konzultációk alapján történtek a szakmai képzésekre, tanfolyamokra való beiskolázások, amelyek egyrészt a munkahelyek megtartását, másrészt a „civil” életbe kikerültek elhelyezkedésének elősegítését szolgálták.

A munkahelyek megtartását szolgáló képzések alapvetően a katonai szervezetek igényeire épültek, a beiskolázások a parancsnokok egyetértésével történtek, és e körből 530 fő (19 százalékuk nő, 81 százalékuk férfi) került beiskolázásra. A beiskolázások a pályázati felhívásoknak megfelelően történtek. A honvédségtől korábban illetve a projekt időszakában kiváltak köréből 599 fő jelentkezett képzésre. A beiskolázottak 70%-a (419 fő) nyugállományú katonai volt, akiknek képzési támogatása a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. alapján az ÁFSZ részéről nem volt lehetséges, ezért a pályakorrekcióhoz szükséges szakképesítés megszerzését a program biztosította. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem 351 fő képzését folytatta le. A résztvevők ECDL-szakanyaggal bővített angol nyelvi, tűzvédelmi előadói, motorfűrész-kezelői, biztonsági őr és testőrképzésen vettek részt. A többi jelentkező igényeinek kielégítésére számos szakmában 5 közbeszerzési eljárás keretében kellett a képző céget kiválasztani. Az „Út a vállalkozás felé” tájékoztatási programban 179 fő vett részt, melynek célja volt, hogy a résztvevők önálló vállalkozás indításához kapjanak segítséget. Mindösszesen a projekt 111 szakmai képesítést biztosító tanfolyamon 1480 fő részére biztosított szakmai képzést, továbbképzést. Ebből 43 %-uk szolgálati viszonyban, a beosztásához előírt, illetve az előmeneteléhez szükséges végzettséget szereztte meg, míg 57%-uk a honvédségből

kilépőként vagy a korábbi években kivált katonaként szerzett a munkaerő-piaci érvényesülést segítő, illetve az élethossziglani tanulás elveit érvényesítve, a nyugállományú életét teljesebbé tevő ismereteket.

A 2011. február 18-i zárókonferenciát, majd a tapasztalatok értékelését és a részletes elszámolást követően 2011 decemberében küldtük meg a Projekt Teljesítési Jelentést a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség-

nek mint a nemzetközi együttműködési programok irányító hatóságának.

A hazai egyeztetéseket követően 2012. szeptember 5-én a Norvég Számvérvőszék Magyarországra érkezett munkatársaival és a norvég követség képviselőjével egyeztetünk. Megtisztelő volt számunkra, hogy – értékelésük szerint – mint a legsikeresebb projektek egyike, esett ránk a delegáció választása.

A Mr. Geir Kolstø vezette norvég számvérvőszéki delegáció vizsgálódásának középpontjában a norvég finanszírozású projektek tapasztalatainak, nehézségeinek, kihívásainak, a projekt fenntarthatóságának, a norvég partnerrel folytatott együttműködés eredményeinek megbeszélése szerepelt. A delegációvezető tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogy a tapasztalatokról nyílt jelentést készítenek, amely felkerül a honlapjukra és 2013 első negyedévében a norvég parlament is megtárgyalja.

A delegáció elutasítását követően, szeptember végén érkezett meg Brüsszelből a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség közvetítésével a Finanszírozási Mechanizmusok Irodája igazgatójának levele. A levél lényege: „... Örömmel tájékoztatom, hogy a Finanszírozási Mechanizmusok Bizottsága és a norvég külügyminisztérium ... elfogadta a HU0130 sz. A katonák Munkaerőpiaci Reintegrációjának képzési programja címet viselő projektre benyújtott Projekt Teljesítési Jelentést. A projekt keretében kifizetett teljes támogatási összeg 1 673 851 euró....”

A levéllel, az elszámolás elfogadásával véget ért a projekt. Elköszöntek egymástól a konzorciumi partnerek és a projektmenedzsment tagjai. Alapítványaink – a katonaiállomány egzisztenciális és szociális gondjainak mérséklésére tekintettel – a továbbiakban is kiemelt figyelemmel kísérik az új pályázati lehetőségeket.

Kirándultunk

Egyesületünk a közelmúltban látogatást tett a miskolci rendészeti szakközépiskolában. Az intézmény vezetőjével egyeztetett időpontban, október végén sikerült megszervezni az úgymond „szakmai kirándulást”. A tagság részéről régóta jelentős volt az érdeklődés, így nem volt könnyű döntés, ki is legyen az a 14 fő, aki a főkapitányság kisbuszával utazhat.

Az elnökség úgy döntött, hogy a ciklus végét töltő elnökség és a számvizsgáló bizottság élvez elsőbbséget. A szakközépiskolában látottak nagy hatással voltak mindenkire, hisz a rendőri szakmát a mai kor követelményeinek

megfelelve kell elvégezni, ehhez új technika és képzés szükséges. A techni-

kai fejlődés főképp azok számára volt szembeötlő, akik korábban kerültek nyugdíjba. Úgy érzem, hogy olyan élményekhez jutottunk, melyről még sokáig fogunk beszélni.

A program azonban itt nem ért véget, hiszen az egri Nyugdíjas Rendőr Egyesület képviselőivel volt találkánk egy „igazi” egri borospincében. A kölcsönös bemutatkozás és tájékozódás után, fehérasztal mellett folyt a kötetlen eszmecsere, barátkozás. A felszabadult, jó hangulatú légkör azt mutatta, sikerült egy emlékezetes nappal megajándékozni magunkat.

Felhasználva a lehetőséget, a második ötéves ciklus végén szeretném megköszönni az elnökség tagjainak és a számvizsgáló bizottságnak az egyesület érdekében végzett önzetlen munkáját, és az elnöki munkámhoz nyújtott segítséget.

KOVÁCS KÁROLY, EGYESÜLETI ELNÖK
SZOLNOK

Születésnap köszöntés

Nem egy szokványos helyen köszöntöttem Sebestyén Pál ny. törzsszázlós bajtársamat 85. születésnapja alkalmából. Beültettem a gépkocsimba, és a Hegyeshalom közelében levő Albertkázmérpuszta határőrőrs meglátogatásával ünnepeltünk, (már csak a romjai láthatók!), itt szolgált mint határőrszolgálatvezető az 1940-es években. Ezután kimentünk a Magyarországot és Ausztriát elválasztó államhatárhoz. A tisztas életkort megélt Pali bácsi legyen még sokáig közöttünk, így teljesebb a mi életünk is.

TAKÁCS IMRE NY. HATÁRŐR ALEZREDES

parancsnoka volt a Don-kanyarban, és katonáival a hősies harcok után utolsóként hagyták el állásaikat. Később a 25. gyaloghadosztály élén hősiesen helytállt a tordai harcokban, s ezután altábornaggyá léptették elő és megbízták a Kárpátokban vívott védelmi harcok irányításával. De nem felejtették el az itt nyugvó Kálmán László repülő ezredes katonai helytállását, valamint a kiváló képességű, Ludovikát végzett, Ferenczy György ezredes életútját sem, aki 1945 után az új hadseregben a Kosuth Akadémia tanáraként, majd Fehérváron hadtesttörzsfőnökként bizonyította rátermettségét. 1952-ben Farkas Mihály úgy ítélte meg, hogy nincs többé szükség rá, koholt vádak alapján börtönbe zárták, és így ő lett a székesfehérvári tisztáldozat. Oláh Istvántól Kazai Barnáig számos tábornok a tanítványa volt, akik 1990-ig hiába szorgalmazták rehabilitálását. A börtönből való szabadulása után megbélyegzett állampolgárként élte életét és a várva-várt rehabilitálása után már csak három évig élt.

Jobbágy Antal végül elmondta, hogy három fehérvári sírhelyet a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság védetté, a Nemzeti Sírkert részévé minősített. Rosty István 48-as honvéd alezredes, Shvoy István tábornok (1935-ben a honvédség főparancsnoka), és Kádas Géza szakaszvezető (aki az 1944-ben vívott védelmi harcokban jeleskedett) nyugszanak ezekben a sírokban.

KACSÓ LAJOS

A 102. légvédelmi tüzérezred megalakulásának 54. évfordulója és az „Idősek világnapja” alkalmából gyülekeztek a „Diákotthonban” a Bem József Honvéd Nyugdíjas Egyesület tagjai. A megemlékezések sora a Kistemető „Hősi Sírkertjében” kezdődött, ahol Györgypál Csaba nyá. alezredes, az egyesület elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Czeller Zoltán polgármester tartott ünnepi megemlékezést. Meleg szavakkal emlékezett a városban szolgált katonákra és megköszönte, hogy a Bem egyesület aktív része a város életének és nagy gondot fordít a volt bajtársakról való megemlékezésekre és emléküik gondozására. Kérte az egyesületet, hogy szervezzenek egy közös látogatás a felújított laktanyába.

Az ünnepi megemlékezést követően a Jánoshalmán szolgált és elhunyt bajtársak emlékére állított kopjafánál gyertyagyújtásra, koszorúzásra, majd virágok elhelyezésére került sor. A következő helyszín az Imre Zoltán Művelődési Központ volt, ahol Molnár

Máté nyá. őrnagy tartott az egybegyűlteknél rövid megemlékezést a Jánoshalmán szolgált alakulatokról, majd koszorút helyezett el az „Emléktáblánál”.

Az ENSZ 1991-ben nyilvánította október elsejét az „Idősek világnapjává”, majd 1999-ben éves rendezvény-sorozatra is sor került. A „Diákotthonban” Györgypál Csaba az egyesület elnöke mondott ünnepi köszöntőt, majd három unoka Botka Lora, Vaski Virág és Kosóczki Balázs verssel köszöntötték a nyugdíjas egyesület tagjait. Az ünnepi megemlékezést követően az egyesület elnöke a rendezvényen jelen lévő legidősebb egyesületi tagokat – Novok Rostás Kálmánnét és Szarvas Ferencet – az egyesület vezetősége nevében szerény ajándékokkal köszöntötte.

A nap zárásaként ebéd következett, melyet Nagy Sándor az egyesület „főzőmestere” készített el. A rendezvények az ebéd után hosszan tartó baráti beszélgetéssel zárultak.

GYPCS

Petőfi Sándor sokfelé járt az országban, egyetlen magyar költő sem gyalogolt annyit a hazai tájak országútjain, mint ő. Ahol Petőfi megfordult, ahol élt, ahol alkotott, alakját máig legendák veszik körül, és a kései utódok féltőn őrzik ott tartózkodásának szellemi vagy tárgyi emlékeit, relikviáit. Ezek a települések, porták tekinthetők emlékhelyeknek. A nyilvántartások szerint 64 Petőfi-emlékhely létezik. Ebből 20 itthon, 15 az egykori Felvidéken, 3 Kárpátalján, 26 pedig Erdélyben található. Az Országos Petőfi Sándor Társaság az 1980-as évek óta minden évben megszervezi az emlékhelyek találkozóját, ahol lehetőség nyílik arra, hogy a tudomány és a kultusz találkozzék, és új kutatási eredmények kerüljenek át a közművelődésbe, az oktatásba, a mindennapi életbe.

Pápa városa előtt nem ismeretlen az országos emlékhelyi találkozó, hiszen 1986-ban – az elsők között – a város adott otthont a rangos eseménynek. A pápai Petőfi Asztaltársaság tavalyi kezdeményezésére az Országos Petőfi Sándor Társaság és Pápa Város Önkormányzata felvette a kapcsolatot egymással, illetve a nagy múltú Pápai Református Gyűjteményekkel karöltve – 26 év után – 2012 szeptemberében újra Pápán szervezték meg az országos Petőfi-emlékhelyi találkozót. A 26. találkozóra a pápai Református Ótemp-

lom ódon falai között került sor. A Petőfire emlékeztető előadások megkezdése előtt Pápa város polgármestere, dr. Áldozó Tamás köszöntötte a sokfelől a településre érkezett Petőfi-tisztelőket, majd Kispálné dr. Lucza Ilona, a társaság országos elnök-asszonya, valamint Köntös László gyűjteményi igazgató üdvözölte a tanácskozást. A pápai Petőfi Sándor Gimnázium diákjainak irodalmi összeállítását követően, előbb dr. Hudi József levéltárvezető, Pápa reformkori egyesületeinek életéről, majd Mezei Zsolt főkönyvtáros, a város „petőfis” emlékeiről, végül a híres pápai református gimnázium tanára, Veress Zsuzsanna, Petőfi Pápán írt költeményeiről beszélt előadása keretében.

Az előadások végén pápai Petőfi-emlékekről összeállított kamara-kiállítást tekinthettek meg a jelenlévők. A Március 15. téren álló Petőfi-szobornál koszorúzás zajlott, ahol a különféle települések küldöttei elhelyezték a tisztelet virágait.

- tudósítónktól -

Ötven éve vonultak be

Országosan is párját ritkító esemény zajlott le a volt Nyírbátori Határőr Igazgatóságon. Fodor Sándor nyugállományú határőr alezredes és segítőinek körülbekörözött szervezésében különleges emléktáblát avattak. A fél évszázada Békés és Hajdú-Bihar megyéből sorállományú határőr szolgálatra Nyírbátorba bevonult, ma már 70 éves obsitosok emléktábla-avatással örökítették meg a megszépült, nosztalgiával felidézett emlékeiket. Az obsitos szakasz Dávid István örökös szakaszparancsnok vezényszavára, katonás alakzatban vonult az ünnepség színhelyére, ahol Bagyinka György nyugállományú határőr alezredes, volt zászlóaljparancsnok fogadta a jelentést. A Gyarmati Ferencné által elmondott „Emlékezés a határőrökre” című vers sokak szeméből könnyeket csalt elő. Az obsitos emlékezők megköszönték parancsnokaiknak az áldozatos munkát, melynek gyümölcseként a félig gyerekeként bevonult fiatalemberek fizikailag és lelkileg megerősödve, tapasztalatokban gazdagodva, felnőtt férfiaként szereltek le. Balla Jánosné, Nyírbátor város polgármestere a volt határőrség és a város kapcsolatáról ejtett kedves szavakat, megköszönve

a határőröknek a bűnmegelőzésben és a műszaki mentésekben, szállításokban nyújtott elvülhetetlen segítséget. Bagyinka György a határőrség történetének felidézése mellett elsősorban a most felsorakozott volt sorkatonák hősi helytállását emelte ki.

A felavatott emléktáblánál koszorút helyezett el dr. Tarcsa Csaba ezredes, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei rendőrfőkapitány, Balla Jánosné polgármester asszony, Janovics János nyugállományú határőr alezredes, a nyírbátori határőr nyugdíjas-egyesület elnöke, valamint az obsitos határőrök.

Az obsitosok megkoszorúzták az elhunyt határőrök emlékére állított kopjafát is. A főkapitány úr ebéd előtti pohárköszöntőjében kiemelte, hogy megható az az erős elhivatottság és identitástudat, amellyel az obsitosok részéről találkozott, s feladatának érzi ezen attitűd átültetését a jelenlegi rendőrökbe és határrendészekbe.

A másfél évtizede évenként ismétlődő találkozó színhelye jövőre Kondoros lesz. Sok ilyen – nemes érzelmektől átítatott – összejevetelt kívánunk még az obsitos határőröknek!

VINCZE ISTVÁN

Tisztelgés az elődök előtt

Bensőséges ünnepség keretében emlékezett elhunyt elődeire a Nyírbátori Határőr Igazgatóság Nyugdíjas Egyesület tagsága és a rendőrség kötelékében ma is aktív szolgálatot teljesítő volt határőrök. Janovics János egyesületi elnök ünnepi beszédében Kosztolányi Dezsőtől kölcsönzött versidézzel is igazolta, hogy határőr elődeink hivatásszeretete, szakmai felkészültsége, embersége és erkölcsi tartása beleivódott személyiségünkbe, „beleégett” szívünkbe-lelkünkbe és mindennapi cselekedeteink vezérlő csillagává vált. Az ünnepség megható momentumaként évtizedes tagolásban hangzott el az elhunyt határőrök neve, rendfokozata és beosztása. A nyugdíjas-egyesület által állított kopjafánál koszorút helyezett el a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Rendőrfőkapitányság részéről Cserpák Ferenc alezredes, szolgálatvezető, Nyírbátor város Polgármesteri Hivatala képviselőjében Tóth Viktor, a Nyírbátori Határrendészeti Kirendeltség vezetője, Simonka Attila őrnagy, valamint a határőr nyugdíjas-egyesület képviselői. A megjelentek közül számosan rótták le kegyeletüket egy-egy szál virág elhelyezésével. Az ünnepség befejezését követően megkoszorúztuk a határőr hősi halottak emlékére a laktanya udvarán ez évben felállított emlékoszlopot is.

VINCZE ISTVÁN

Idősek napja Kaposváron

Kaposváron a Noszlopy Gáspár Honvéd Nyugállományú Klub rendezésében immár hagyományrá vált, hogy október első szombatján köszöntik az időseket és megemlékeznek az aradi vértanúk napjáról, bensőséges rendezvény keretében. Október 6-án 16 órakor gyülekezett a tagság a Helyőrségi Művelődési Otthon udvarán állított emlékmű előtt.

Katonai tiszteletadás mellett elsőként az aradi vértanúkra emlékeztünk. A Himnusz elhangzása után Pásztor István nyugállományú ezredes emlékbeszédét követően a kopjafánál koszorúzás következett. Az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Kaposvári Toborzó és Érdekvédelmi Központ képviseletében Horváth Jenő őrnagy, az MH 54. Radar- ezred 12. Radarszázad képviseletében Lóki Ferenc mk. őrnagy, a Magyar Veterán Repülő Szövetség Somogy megyei egyesülete képviseletében Dinya Miklós nyugállományú őrnagy alelnök, Noszlopy Gáspár Honvéd Nyugállományú Klub képviseletében Pető László alezredes,

elnök helyezték el koszorút. A Szózat, majd a Magyar takarodó elhangzása után a szépen feldíszített, megterített díszteremben, a Honvéd Együttes operettműsora következett. A színvonalas műsorban közremű-

ködtek Fazekas Júlia és Simon Andrea művésznők, valamint Bocskor Salló Lóránt művész úr. Az operett műsor után a Kaposvári Toborzó és Érdek-

védelmi Központ parancsnoka, Horváth Jenő őrnagy, és Pető László, a klub elnöke idősek napi köszöntője következett, melyben külön köszöntötték a kerek évfordulós születésnapjukat ünneplő klubtagokat, szerény ajándékkal, pezsgős koccintás kíséretében. A továbbiakban következett a nagyon várt vacsora, és a zenés, táncos, tombolával tarkított, hajnalig tartó szórakozás. Úgy gondolom, a több évtizedes katonai szolgálat után ezek az „OBSITOSOK” kiérdemelték, hogy ily módon ünnepelhessenek.

DINYA MIKLÓS NY. ŐRNAGY

Emlékszoba az 50. évfordulóra

Október közepén, az orosházi volt lak-tanya helyén, az Alföld Gyöngye Hotel-ben nyitotta meg kapuit az MN 5581 alakulat megalakulásának 50. évfordulójára berendezett emlékszoba.

Az emlékszoba megnyitója előtt Beyer

Ernő ny.ezredes, az 5581 alakulat volt parancsnoka ismertette az orosházi laktanya történetét, többek között elmondta, hogy a második világháború idején létrejött orosházi laktanyában tűzérési egység működött egészen 1964-ig. Az 1962-ben megalakult műszaki kiképzőszázad 1964. június 14-én diszlokált Szentesről Orosházára önálló zászlóaljként. Az alakulat 1987. augusztus 31-én kapta meg a Műszaki Kiképző Központ elnevezést, melynek Beyer Ernő ezredes volt a parancsnoka, nyugállományba vonulását követően pedig Kiss Imre alezredes vette át a kiképző Központ vezetését.

Végül 1991. július 1-jén az alakulat megszűnt, illetve átdiszlokált Szentesre.

Az ünnepi beszédek után az Alföld Gyöngye Hotel (volt legénységi épület) főbejáratánál emléktáblát avatott Kiss Imre ny. ezredes és Megyesi Lászlóné

az Orosházán szolgált katonák és polgári alkalmazottak tiszteletére. Az emléktábla-avatás előtt Licsicsányi István ny. alezredes az alakulat életéről emlékezett meg. Később pedig szalagátvágással nyílt meg az 50. évfordulóra berendezett emlékszoba.

Az ünnepségen elismerést vehetett át Ludvig József ny. alezredes, valamint Kiss László ny. alezredes önzetlen munkája jutalmaként.

Veterán repülők emlékezése

Kaposváron a Keleti-temetőben a Somogy Megyei Veterán Repülő Egyesület rendezésében, halottak napja tiszteletére, a „Hős Somogyi Katonáért” emlékműnél tiszteletadó koszorúzást tartottak katonai tiszteletadással. A helyőrségi honvéddzenekar felhívójele és a Himnusz elhangzása után Dinya Miklós nyugállományú őrnagy, a Somogy Megyei Veterán Repülő Egyesület alelnöke emlékezőbeszédében elmondta, hogy az emlékművet 1998. október 30-án avatták a Magyar Honvédség megalakulásának 150. évfordulóján, a halottak napja tiszteletére. Az emlékművet a Somogy Megyei Veterán Repülők Egyesülete, Taszár község önkormányzata, a Kapos Bázisrepülőtér parancsnoka összefogásával, támogatások és pályázati pénzek felhasználásával állították. Azoknak a hős somogyi katonáknak a tiszteletére, akik az 1848–1849-es szabadságharcban, az első és második világháborúban, majd az azt követő évtizedekben a katonai kiképzésben a legdrágábbal, az életük feláldozásával szolgálták a hazát.

Az 1848–1849-es szabadságharcban, majd az azt követő megtorlásban több ezer honvéd és nemzetőr vesztette éle-

tét a függetlenség kivívása érdekében. Az első világháborúban Isonzónál, Dél-Tirolnál, Doberdónál, Lopusznónál érte súlyos veszteség a híres Kaposvári 44-es császári és királyi gyalogezred katonáit. Az első világháború 9000 somogyi áldozatot követelt.

A második világháborúban 14 000 somogyi áldozta életét, annak reményében, hogy áldozatvállalása nem lesz hiábavaló. Emlékeznünk kell az 1945 után újjáalakult hadseregben a kiképzés és a szolgálat teljesítése közben életüket vesztett somogyi katonákról is. Taszáron 27 repülőgép-vezető, 3 repülő-műszaki, 5 ejtőernyős és 1 kiszolgáló-biztosító katona vesztette életét.

Mit akartunk ezzel az emlékművel kifejezni? Azt, hogy az a nemzet, melynek olyan hős fiai vannak, akik az emléküket nemzetük és hazájuk iránt való önzetlenségükkel és önfeláldozásra való készségükkel tették halhatatlanná, az a nemzet maga is halhatatlan, és hős fiainak emlékét nem engedi át a feledésnek. Nemcsak a gyászt, a szomorú és néma lemondást, a csendes belenyugvást akarja ez az emlékmű érzéltetni, hanem csillogtatja azt a határtalan bizakodást, hitet,

reménykedést, amely hőseink lelkét betöltötte, izmait megacélozta, amikor nemzetünk fennmaradásáért küzdöttek. Azt mondják, vértanú csak az lehet, aki valami nagy ügyért, hittel vállalja a halált. S hányan voltak, akik azt sem tudták, miért kell meghalniuk? Nekünk hős és mártír mindenki, akit ártatlanul öltek meg, vagy életét adta a hazájáért. A koszorúzás alkalmával katonai és társadalmi szervezetek helyezték el a kegyelet virágait.

DINYA MIKLÓS NY. ŐRNAGY
EGYESÜLETI ALELNÖK

Zalaegerszegi koszorúk

A Zalaegerszegi Honvédklub hagyományörző programjainak hosszú évek óta része a katonai emlékhelyek ápolása. Ennek szellemében rendezünk rendszeres őszi nagytakarítást a II. világháborús szovjet, illetve az I. világháború idején városunkban elhunyt olasz katonák végső nyug-

vóhelyén. Ezekkel kapcsolatban ért már bennünket néhány illetlen és alaptalan bírálat, főleg a szovjet katonai temetővel kapcsolatban. Mi, amikor a város katonai emlékhelyein a tisztelet és megemlékezés koszorúit elhelyezzük, a katonákra, a bajtársakra emlékezünk, nemzetiségi hovatartozás

nélkül. Tudjuk, hogy a katonai erények kortól, határoktól és főleg politikától függetlenek.

Október 30-án délelőtt ezekben a temetőkben koszorúztunk. A délutáni megemlékezéseket a Göcseji úti temetőben kezdtük. Itt tisztelegtünk a nemrégiben eltávozott klubelnökünk, Szatmári Bálint sírjánál osztrák barátainkkal, a Burgenlandi Katonai Szövetség németújvári (güssingi) tagjaival együtt.

A koszorúzási ünnepség a volt Petőfi-laktanya előtt 2009-ben kialakított emlékpark katonai emlékművénél folytatódott. Megjelentek a hagyományápolásban jeleskedő Nemzetközi Szent György Lovagrend Zalaegerszegi Priorátusának képviselői is, jó néhányuk katonaként szolgált a volt laktanyában. A nyitóbeszédet is a megyei prior, klubunk tiszteletbeli elnöke, Gondos Ferenc mondta, majd Tombi Lajos, az előző ciklus alpolgármestere emlékezett meg a szolgálatteljesítés közben elhunyt zalaegerszegi katonákról. A városi önkormányzat nevében Balaicz Zoltán alpolgármester koszorúzott.

Koszorúzás Kecskeméten

A kecskeméti Repülők és Rendvédelmiek Bajtársi Egyesülete a halottak napját követő első klubnapon, a város főterén felállított hősi emlékműnél egy rövid emlékműsor elhangzása után koszorút helyezett el a háborúban elesett katonahősök tiszteletére. Újvári Ferenc nyugállományú őrnagy az alkalomhoz illő verssel kívánt emléket állítani az elhunyt hősöknek, Máté Imre nyugállományú őrnagy pedig emlékbeszédében méltatta a kecskeméti katonák helytállását a harcok során. Ezt követően az egyesület tagjai koszorút és virágokat helyeztek el az emlékmű talapzatán.

CSÓKA TAMÁS NY. EZREDES, ELNÖK

Emlékjelek Nyíregyházán

Nyíregyházán október 26-án újra előkerültek a már kihízott vagy éppen lötyögős egyenruhák. Akik nem viseltek uniformist, azoknak is katonaszív dobogott a civil ruhájuk alatt. Két volt laktanya, szolgálati hely, az életünk része került egy pillanatra reflektorfénybe. Mintegy 120 nyugdíjas tiszt és tiszthelyettes érkezett a megyéből és a városból, két BEOSZ- tagegyesület, a Nyíri Honvéd és a Szabolcsi Honvéd Hagyományörző Bajtársi Egyesületek által szervezett emlékjelállító ünnepségre. A két emléktáblát

és a rendezvényt megtisztelő HM Honvéd Vezérkar főnöke, dr. Benkő Tibor vezérezredes és a két egyesületi elnök leplezték le az emlékjeleket. Emlékeztünk két megszánt katonai szervezetre is a megalakulásuk kerek évfordulóján. A honvédelmi miniszter és a helyi önkormányzat elismeréseit 28 bajtársunk vehette át. A rég nem látott bajtársak egymásra találása, a rendezvényt kísérő katonazene, a díszőrök, a jelen lévő tábornokok, a visszaemlékező szavak régi idők hangulatait idézték fel. A haza szolgálatában eltöltött idő, a béke szabolcsi katonáinak áldozatai nem voltak hiábavalóak. Egy pillanatra ismét büszkéek lehettünk. Két újabb emlékjel emlékeztet hazafiságunkra.

TÓTH SÁNDOR NY. EZREDES

Pákozdi helyett Kalocsa

A szabadszállási Honvéd Nyugdíjasklub a pákozdi csa-
ta emlékére koszorúzást tervezett. Pákozdra sajnos nem jutottunk el, mert a támogatásként kért 60 ezer forintból csak 30 ezret kaptunk meg, így módosítanunk kel-

lett a terveinken. A közelebb eső kalocsai 1848-as emlékművet választottuk koszorúzni, ahová autóbusszal szeptember 29-én érkeztünk meg. Kalocsán dr. Kovács

György ezredes, a DAR elnöke vezetésével bejártuk a város központját, megtekintettük a nevezetesebb épületeket, intézményeket. A kellemes időjárás, a jó hangulat, a látottak tették emlékezetessé ezt a napot.

Régióértekezlet „Halországban”

A Közép-dunántúli Régió tag-egyesületeinek elnökei soros régióértekezletét Örspusztán és Rétimajorban rendezték meg. Akik esetleg nem tudnák, hogy az ország melyik részén helyezkednek el ezek a helységek, azoknak röviden csak annyit mondanék, hogy ez a Sárvíz vidéke, tele horgásztóval, közelebbről Sárbogárd és Simontornya között terül el.

Nagyon szép őszi napsütésben készítették elő a rendezvény színhelyét Gál Sándor ny. százados vezetésével a sárbogárdi Honvéd Bajtársi Egyesület oszlopos tagjai, akik illatos lecsóval fogadtak bennünket. Egyből jobb hangulatban kezdtük a munkát, annál is inkább, mert a szabadtéren felállított pavilonok alatt, kellemes környezetben, a madárcsicsergés ösztönzően hatott ránk.

Megtisztelte régióinkat jelenlétével Kelemen József ny. altábornagy, a BEOSZ elnöke és Esküdt Lajos ny. alezredes, alelnök is. Az elnökünk aktuális kérdésekről tájékoztatta a tagesegüle-

tek vezetőit, kihangsúlyozva, hogy a BEOSZ Elnökség munkáját nagyban segíti a tagság véleménye, ezért várja a javaslatokat, tapasztalatokat. Kiemelte, hogy tag-egyesületeink állami feladatokat – hadisír gondozás, szabadidős- és kulturális tevékenység, tanulás, hagyományápolás – vállalnak és látnak el. Ezen kívül fontos a katonanemzedékek közötti együttműködés fenntartása is.

Örömdetes, hogy a sárbogárdiaknak sikerült tető alá hozni a megállapodást az önkormányzattal a klubhelyiség használatáról, azonban nincs olyan zárható helyiség, ahová a klub anyagait betehetnék. Tatán pedig az a gond – mondta Sárközi József ny. ezredes –, hogy a tiszti klubbal kapcsolatban még mindig nem dőlt el semmi, mert az önkormányzat csak bérbe szeretné venni a klubot, ami nem egy biztos megoldás.

Az értekezletet szinte még be sem fejeztük, házigazdánk már találta is a helyben, bográcsban készített finom halászlévet és túrós csuszát. Köszönjük a gondoskodást, nagyon ízlett mindenkinek! Azt hiszem, a reggeli és az ebéd elkészítői megér-

demlik, hogy nevüket közzétegyük: Farkas István ny. százados, Gróf Ferenc ny. százados, Lukács Csaba ny. főtörzsőrmester.

Ekkor még messze nem értünk a nap végére, ugyanis Lévai Ferenc elnök-vezérigazgató meghívására – a belső úton megközelítve – megtekinthettük Rétimajor csodás létesítményeit, amelyeket a fényképekkel jobban lehet érzékelteni, mint az írással. Aki ellátogat ide, igazán kedves vendéglátásban lesz része, hiszen meglátogathatja a Halászlé Múzeumot, horgászhat, madarakat figyelhet meg, nádi iskolába „járhat”, kerékpározhat a tavak között, motorcsónakkal közelebb kerülhet a tavirózsákhoz és lótuuszvirágokhoz, valamint eltölthet akár egy kellemes wellness-hétvégét is és a helyi étterem specialitásait is megkóstolhatja. Mindezeket megtekinthettük, majd egy kancsó bor mellett megköszöntük vendéglátóink kedvességét, és ki-ki élményekben gazdagabban térhetett vissza lakóhelyére.

ERDŐS GÉZA NY.ALEZREDES
KDR RÉGIÓVEZETŐ

Egy elfelejtett repülőtér

A szolnoki Kablay Lajos Veterán Repülő Bajtársi Egyesület emléktáblát helyezett el Tápiószentmártonban, a Kincsem Lovasparkban, a korábban volt repülőtér bejáratától, jobbra lévő századparancsnoki épület falán. Az eseményre egybegyűlt több mint százfős közönséget Staub István ny. okl. mk. alezredes az egyesület elnöke üdvözölte. Beszédében méltatta a tápiószentmártoni repülőtér szerepét a Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola életében. Az egyesület elnökét Fodor Gyula az akkor itt üzemelt kiképző-repülő század egyik parancsnoka követte a mikrofonnál. Visszaemlékezését nagy érdeklődéssel hallgatták az egybegyűlték. Az egyesületnek, mint egy „hiánypótlásként” sikerült az emléktábla avatásra történő felkészülés során egybe gyűjtenie, a létesítmény több évtizedre visszanyúló történetének főbb állomásait.

A repülőtérrel először a háború idején a magyar, majd a német, később a front előre mozgásával, pedig a szovjet harci pilóták gépei használták. Repült itt többek között Messerschmitt 109G-6, Me-110, Me 210-es (ez utóbbiak számára az 5/1-es repülőszázad állóhelyeket is kiépített), és szovjet Il-2-esek, és Jak-3-asok.

A háborút követően, az 1949-ben megalakult Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola, az egyre szűkülő repülőtér-kapacitása miatt figyelt fel a tápiószentmártoni bázisra. 1951–56 között itt ismerkedtek a repülés alapjaival a fiatal hajózó növendékeket. Ez időben Gál Gyula, Fodor Gyula, és Kiss Tibor főhadnagyok parancsnoksága alatt, a fiatal pilótatiszt-jelöltek felkészítése során, több száz órát repültek, és több ezer felszállást hajtottak végre, ahogyan mondani szokás „egy karcolás nélkül”. Az itt töltött évek alatt szoros, és sokoldalú kapcsolat alakult ki a katonák és a lakosság között, aminek egyik bizonyítéka, hogy a repülőoktatók fele (köztük Fodor Gyula parancsnok is) innen választott feleséget magának.

(ekkor már) őrnagy Jak-18-as repülőszázada használta a repülőtérrel. Ők voltak az utolsó magyar repülő alakulat ezen a repülőtéren.

A Tökölön települt szovjet 195. gárda vadászpilóta hadosztály, 515-ös vadászpilóta-ezrede 1962–68 között alkalmi, 1979-től, pedig tartalék repülőtérként használta a bázist. Kezdetben MiG-19, majd 1975-től MiG-21SzM és

MiG-21SzMT-vel repültek. 1984-ben egy súlyos repülőeseményük volt (egyik pilótájuk felszállás közben gépével lezuhant, és életét vesztette). 1987 végétől megjelentek itt is a MiG-29-esek. Az ezred 1989. augusztus 11-ig járt ide, amikor is felszámolták őket.

Ma a repülőtér területén egy szépen karbantartott Lovaspark van, mellette a csodatevő erejéről elhíresült Attila-domb. 2012. szeptember 28-óta, pedig az itt megforduló látogatók figyelmét már egy emléktábla is felhívja arra, hogy itt valamikor a magyar katonai pilóták is repültek!

FEKETE ISTVÁN NY. EZDS,
ÉMR RÉGIÓVEZETŐ

1957–61 között a Szolnokon települt szovjet 275. vadászpilóta-hadosztály szolnoki ezrede, több alkalommal is igénybe vette a tápiószentmártoni bázist. Ennek során ők repültek először itt sugár-hajóműves repülőgépekkel (MiG-15 és MiG-17-el). 1960-ban a szovjet hadosztályt és annak két ezredét visszarendelték a Szovjetunióba. Jelenlétüket Tápióban, egy ma is látható emlékművel öröközték meg.

1959–60 között a magyar Repülő Kiképző Központ, D. Kiss Béla százados vezette vegyesrepülő-százada (Jak-18 és Jak-11-el), majd 1962/63 között az 1961-ben alakult Kilián Repülő Tiszti Iskola, D. Kiss Béla

LAKTANYÁBAN SZÜLETETT

Aki volt katona, az tudja, hogy a laktanyákban a szolgálati feladatokon kívül sok minden történhet, történik és történt. Arra azért nemigen van példa, amiről ez az írás szól. Ezen az eseten kívül én nem tapasztaltam ilyet, de nem is hallottam négy évtizedes katonai szolgálatom alatt ilyenről, pedig tíz megye tizennégy településén szolgáltam szerte e kis hazában.

A szóban forgó különös eset után másfél évvel áthelyeztek Kelet-, majd Észak-Magyarországra, és huszonnégy év elteltével vissza Bács-Kiskun megyébe. Ezt követően támadt az ötletem, hogy a „laktanyában született” személyt felkutatom, és a világra segítő orvosával találkozót szervezek. A történet a következő. Néhány év dunántúli szolgálat után – 1954 őszén – az orgoványi homokpusztában elhelyezett légvédelmi tűezredhez helyeztek át fegyverzeti szolgálatfőnököknek. Az ezred orvosa, dr. T. János százados, igen közvetlen ember volt. Olyan „dokival”, mint T. Jani, azóta sem találkoztam a hadseregben. Igaz bajtársa, jó barátja volt rendfokozatra és beosztásra való tekintet nélkül mindenkinek. Ezeket a tulajdonságait azonban a szolgálati érintkezések során nem próbálta senki kihasználni, nem élt vissza velük. Nagyon sajnáltuk, amikor 1955 végén a hadsereg létszámcsökkentését kihasználva kérte leszerelését és a polgári gyógyászatban helyezkedett el.

Egy késő őszi napon – még T. Jani volt az ezredorvos – lovas kocsival, dunyhákba takargatva vajúdó anyát hoztak a laktanyához egy távoli tanyáról. A még 4-5 kilométerre lévő faluba indultak vele, ahonnan mentővel akarták a kecskeméti kórházba vitetni, de úgy tőnt, erre már nem lesz idő.

T. „doki”, akit azonnal a kapuhoz hívatnak, maga is a mentőket akarta értesíteni, de látva a kismama állapotát, nem telefonált, mert azonnali segítségre volt szükség. A parancsnok engedélyével azonnal a gyengélkedőre vitette a vajúdó asszonyt, és nem sokkal később ott jött világra – a „doki” segítségével – az apró tanyai állampolgár. Hogy fiú volt-e vagy lány a kis jövevény, erre már nem emlékeztem. Arra viszont igen, hogy percek alatt elterjedt a laktanyában a hír, hogy mi történik a gyengélkedőn. Aki tehette, arra vette az útját, hogy megtudja mi az „eredmény”. Az egész állomá-

mány izgult a kis jövevényért és a kismamáért, no meg a „dokiért”, akiről tudtuk, hogy az ilyen orvosi beavatkozásban nincs nagy jártassága.

Aztán mindenki örömmel és megnyugvással vette tudomásul, hogy minden rendben van, az újszülött és az anyja is egészséges.

T. „doki” elhárította még a baráti gratulációkat is – mondván – az orvosi eskü erre az esetre is vonatkozik. Ezredorvosunk bár nem volt szülész-nőgyógyász, de a tanyai kismama nagyságrendekkel jobban lett ellátva, mintha a tanyán szült volna. A kismamát beszélítő családtagok természetesen megvárták, hogy jó pár óra pihenés után, a „doki” megengedje az újszülött és az anyja elszállítását. A hálás apa és a nagyanya a „doktor urat” mindenképpen honorálni akarták, de T. Jani nem az az orvos volt, aki kihasználja a helyzetet. Semmi „honoráriumot” nem fogadott el. Talán az ifjú apával koccintott egy kupica barackpálinkával, a kis jövevény és a mama egészségére.

Majdnem öt évtized telt el az eset után, amikor elhatároztam, hogy felkutatom a laktanyában született állampolgárt, és megszervezem a világra segítő orvosával való találkozójukat. Mivel dr. T. János lakhelyét nem ismertem, az Orvosi Kamarához fordultam. Azt is közöltem, hogy miért keresem az illetőt. Levelelemre azt válaszolták, hogy nem adhatják meg a címet, de leveletem megküldték dr. T. Jánosnak. Majd ő válaszol, ha akar. Eltelt több mint fél év. Biztos voltam abban, hogy ha Jani kap ilyen levelet, legalább a választól nem zárkózik el. Azt gyanítottam, hogy nem kapta meg a levelet. Mivel ismertem a nevén kívül a születési évét és a helyét (egy Dráva menti apró falu), a szülőfalu polgármesteréhez fordultam. Tudtam, hogy egy kis faluban mindenki ismert mindenkit, és így megkaphatom Jani címét. Rövidesen választ kaptam a polgármestertől. Szomorúsággal töltött el a válasz. Az volt benne, hogy dr. T. János leszerelését követően a szülőfaluhoz legközelebb eső kórházban helyezkedett el, majd egy Somogy megyei község körzeti orvosa volt, de 1980-ban gépkocsibaleset következtében elhunyt.

Ezt követően kezdtem el felkutatni a „laktanyában született” gyermeket. A helyi lapnak (amit a megyében is ter-

jesztenek) írtam egy cikket, hogy miről is van szó. A lap igazgatója úgy döntött, hogy közlik a cikket, hátha az olvasók között akad, aki tud valamit a kedves-furcsa ügyről. Nos, a direktor nem tévedett. A cikk megjelenése utáni napokban egy hölgy jelent meg a szerkesztőségi titkárságon és közölte, hogy ő tud bizonyos dolgokat az ügyről. A cikk írójához (vagyis hozzám) kalauzolták, megadva a telefonszámomat. A kapcsolatot így vettem fel a „valamit tudó” asszonnyal. Kiderült, de nehezen – mert szerénykedett a hölgy –, hogy ő a szóban forgó egykori csecsemő, aki a laktanyában született.

A telefonbeszélgetést követően kecskeméti lakásán kerestem fel a „kis újszülöttet”, hogy bővebb információt kapjak tőle. Az illető Cs. J.-né, J. Margit, aki 1955. november 22-én született az orgoványi laktanya gyengélkedőjén, az alábbiakat mesélte el. „A K. Lapokban olvastam a történetet. A torkomban dobogott a szívem. Úristen, ez rólam szól. Egyből magamra ismertem. Elolvastam tízszer, hússzor is a cikket és arra jutottam, hogy annak tartalma szinte egy az egyben megegyezik azzal, amit édesanyám mesélt születésem körülményeiről. Kisiskolás, talán 8-10 éves voltam, amikor megtudtam, hogy én nem a tanyán és nem is kórházban, hanem katonaorvos segítségével jöttem a világra. A családkunk Orgovány „Tolvajos”-i tanyás részén lakott, és onnan vitték anyámat a katonaorvoshoz. Később a családban nem is igen esett szó erről az évtizedek során. A szőkebb család – nővérem és bátyám is – természetesen ismerte a születési helyemet, de napirendre tértünk felette. Aztán mikor az én – ma már főiskolát végzett lányom – olyan korban volt, hogy megértette, neki is elmeséltem a történetet. Ezen kívül aztán – nem mint ha ez titkolni való lett volna – egyszerűen nem merült fel soha, sehol, semmilyen formában. Azt nagyon sajnálom, hogy a világra segítőmet, dr. T. János volt orvos századost annak halála miatt már nem ismerhettem meg.”

Magam is sajnálom, hogy ez a két ember, „a kis újszülött” és az őt világra segítő katonaorvos nem találkozott többé, de az első találkozásuk örökre emlékezetes marad.

MEZŐ ISTVÁN

Obsitosok az egyetemen

A Nemzeti Közszeroláti Egyetemen (Zrínyi) szervezett obsitos találkozó, dr. Boldizsár Gábor ezredes, dékán és dr. Szendy István ezredes, oktatási dékán-helyettes, emlékdíplomát nyújtott át az 1952-ben és az 1962-ben avatott tiszteknek. Az eseményen Szűcs Elemér ny. ezredes és Bíró József ny. vezérőrnagy emlékeztek meg a jubiláns bajtársak katonai pályafutásának évtizedeiről.

„Katonának lenni olyan szolgalatot jelent, amely életre szóló, belülről fakadó felelősségérzetet követel és évtizedekig tartó kötődést jelent a közöshöz, a bajtársakhoz. A haza szeretete és védelme iránti elkötelezettség az, ami összeköt minket. Az Önök munkáját a fiatalabb generációk folytatják, így biztosítva, hogy a múlt erényei a jelenben tovább éljenek.” – köszöntötte levelében dr. Benkő Tibor vezérezredes, a HM Honvéd Vezérkar főnöke a jubilánsokat.

Az ünnepi állománygyűlés előtt, a résztvevők megkoszorúzták Zrínyi Miklós szobrát, majd a találkozó emlékére fát ültettek az egyetem udvarán. Az állománygyűlésen harminckét fő kapott aranydiplomát, nyolcvanhatan pedig oklevelet vehettek át. Daróczy Ferenc ny. ezredes, a BEOSZ alelnöke, a találkozó végén emléktárgyat adott át Pál Ottó ny. vezérőrnagynak, a hatvan évvel ezelőti tiszttavátás előljárójának.

KÉP ÉS SZÖVEG: KACSÓ LAJOS

A Petőfi Sándor Bajtársi Egyesület 40. évfordulós ünnepsége

2012. november 10-én tartotta ünnepi rendezvényét a kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Bajtársi Egyesület. A rendezvény fővédnöke dr. Benkő Tibor vezérezredes, a HM Honvéd Vezérkar főnöke volt, védnökei pedig: Kelemen József ny. altábornagy, a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének elnöke és Balla László, Kiskunfélegyháza alpolgármestere voltak, akik személyes jelenlétükkel is megtisztelték az évfordulós ünnepséget.

Az ünnepséget Deli József ny. ezredes, az egyesület örökös elnöke nyitotta

meg, majd Fekete Anna ny. zászlós, egyesületi elnök ismertette az eltelt negyven év történetét. Ezt követően az egyesület és a hozzá kötődő néhai 7. gépesített lövészadosztály, s annak a szervezetében szolgáló katonák és polgári alkalmazottak katonai és civil tevékenységét, a város életében betöltött közéleti szerepét méltatta dr. Garai István Levente, a város országgyűlési képviselője vala-

mint Ficsór József, volt polgármester. Dr. Benkő Tibor tábornok úr a tiszti pályáját ebben a régióban kezdő, ma a HM Honvéd Vezérkar főnöke a volt hadosztály és az ott szolgáló, most a Petőfi Egyesület tagjainak aktív, közösség-teremtő tevékenységét méltatta. Ezt követően a BEOSZ jelenlegi régi-új elnöke, Kelemen József ny. altábornagy, volt vezérkari főnökhelyettes mint egykori hadosz-

tályparancsnok-helyettes is köszöntötte a jeles évfordulón megjelenteket.

Az ünnepség kiemelkedően szép eseménye volt a miniszteri és vezérkar főnöki elismerések, emléktárgyak és emléklapok átadása. Ezek közül kitüntetett figyelmet érdemel, hogy a negyvenéves évforduló alkalmából Deli József ny. ezredes – a Petőfi Bajtársi Egyesület örökös elnöke –, az aktív évei és az azt követő dolgos, csapatépítő, közösség-szervező munkája elismeréseként a honvédelmi miniszter dísztörét vette át dr. Benkő Tibor vezérezredestől, Dorogi Sándor ny. alezredes pedig az Aranykor kitüntető cím ezüst fokozatát kapta meg.

Az ünnepségen a részt vevő testvérszervezetek képviselői szalagot kötöttek az egyesület zászlájára és több emléklapet adtak át. Emellett az ünnepség kiemelkedően kellemes hangulatát a Honvéd Együttes művészeinek és a helyi Padkaporos tánckar tagjainak igazán színvonalas, látványos műsora és az azt követő ünnepi vacsora emelte.

VÁMOSI JÁNOS NY. ALEZREDES

